

گريشهي كوردستان

سيخواري "ناران" ي ۱۳۶۰ ههتاوي و ۱۹۸۱ زاييني و ۲۵۹۳ كوردی سالی دووهم

نرخي ۵ تمهته

ژماره ي ۸ ۷

سيگه له ران و، پهر

ئەوشانەئەوپەزانه ئەباتە لەوەر، بۆكە ژو، لەوەرگای خوش و بژوین

گوردهی کوردستان

- خاوهن ئیمتیازو، بهر یۆه بهسهری
 بهر پرسیار:
 محه مه د سالح ئیبرا هیمی محه مه دی.
 نشانی: تهران - خیابان ولی عصر - کوچه
 سرمد - پلاک ۱۵ طبقه ۱
 صندوق پستی شماره ۳۱۴/۱۷۴۴ - منطقه ۱۳
 دانشگاه تهران. تلفن: ۶۴۲۷۴۴
 شماره حساب (۳۳۷۸) بانک ملی - تهران
 چهارراه امیراکرم، ولی عصرا حد ۱۰۸۳.

ریازی
 بروانه
 شه گوڤاره

گوڤاریکی مانگانهی سیاسی، کۆمهلا
 یهتی، عیلمی، ئهدهبی و هونهرییه، و به
 زمانسی شیرینسی کوردی بلاو ئه پیتنهوه
 وه پیتنهندی به هیچ حیزب و کۆرو تا قمیکهوه
 نییه.
 سهر به خۆیه وله زیر چاوه دیری کۆری
 نوسهرانی تابهتی دهم و دهسگای گوڤارهکه،
 له تاران دهرئه چی. تا بۆمان بکرتی بو
 بوزانهوه وگه شه پی دان و پهره پی دان به فرههنگ و
 زمانسی نه ته وه کهمان ورامالین وراو نانی رهخنه کردنی
 و پاشماوهی رهژی...

ئیمپریالزم تی ئه کوشین

لاپهره	مه به ست
۲	مه لای گهوره
۶	ئایینسی
۱۳	خویند نهوهی کوردی
۱۵	دو خوشکه: هیوا و بیزار
۱۷	کوردانه
۱۹	بایرامسی سهیاح
	بهشی نامه و دیاری
۲۵	خویند مهواران
۳۰	چیر وکی مینه گا زهر

شماره ۱۳۵۸/۱۰/۸
 تاریخ ۲۴/۳/۵۹
 پست شماره جدید وزارت ارشاد
 اسلامیه جمهوری اسلامی ایران
 ۱۳۶۳/۲۱/۲۱ تاریخ ۱۳/۳/۵۹

به: آقای محمد صالح ابراهیمی محمادی
 از: اداره نگل مطبوعات داخلی
 موضوع: ارسال پروانه انتشار روزانه مطبوعات

پروانه انتشار رساله گرسه کردستان که در جلسه مورخ ۱۳۵۸/۱۰/۸ کمیسیون
 وقت مطبوعات با ریش سیاسی، اجتماعی، علمی، ادبی، هنری برپا کردی شترتیب
 هفتگی برای شهرستان تهران بهمد بررسشولی جناب عالی بتصویب رسیده است تا نظام
 یک نسخه لایحه قانونی مطبوعات تصویب ۱۳۵۸/۵/۲۰ بصورت ارسال میگردد.

سخت اداره نگل مطبوعات داخلی
 سید حسن شهرستانی

له: ئۆرخانى غالب

مه لای گه وره ی کویه زاناو بلیمه تی کورد

شاعیرو زانای به ناویانگ (مه لای گه وره) یه کیتکه له ناو دارانی گه له کهمان ، پایه و پله ییکی بلندی له ناو شاعیرو نه دیبانی سرده می خۆیدا هه بووه ، هه میسه وه کو نه ستیره ی دره وشاوه ی ئاسمان له دنیای نه ده بیدا شوینیکی زۆر بالاو بهرزو پیرۆزی بووه . مه لای گه وره به شتوه پپ ههستو به سۆزه کانی به تایبه تی نه و شیوانه ی که سۆزو خۆشه ویستی تی یاندا به رانه ر گه لو نیشتمانه که ی - ده ربه یوه ، خۆی گه یاندۆته دل و ده روونی هه زاران نه دیبو نه ده ب دۆستان .

شیمه کانی له زۆرکات و شویندا ده وترینه وه ، ئهم شاعیره بۆشایی یه کی له جیهانی پانو به رینی نه ده بی کوردیدا پپرکردۆته وه ، وه کو هه موو شاعیرو نه دیبو نووسه رانی گه له کهمان ناوی زیندوووه و نامرئ ، لاپه ره ی پیرۆزو پپشنگداری نه ده بی کوردی به رپزو حورمه ته وه ناوی ده هینتی - تا به ره می زیندوو بپ خۆشی زیندوووه ، هه تا نه ته وه ی زیندوو بپ به ره می زیندوووه ، که واته له مه وه نه گه یه نه وه معاده له ی که ناوی خزمه ت گوزار هه ر به زیندوو بی نه مینته وه .

دیوانه که ی چه ند جار تیک له لایه ن خوالی خۆش بوو ، گیوی موکریانی یه وه که دوایینیان چاپی چواره مینه له سالی ۱۹۶۹دا له هه ولیر چاپ کراوه که به (دیاری مه لا محهمه دی کۆبی) ناوبراوه ، بۆته چرایه کی رووناک و تیشکی گه بیوه ته ژیر ده وارو په شمال و ختوه تی هه موو ماله کوردی .

شاعیرو زاناو نیشتمان په رهست و هه ستیاری به رزمان ناوی « محهمه د » هه کوری حاجی مه لا عه بدوللای کوری حاجی مه لا نه سه ده ، له سالی - ۱۲۹۳ ی کۆچی - ۱۸۷۳ ی زاینی له شارۆچکه ی کۆیه دا له کۆشی خیزانیتی خانه واده ی زانست په روهر که وتۆته وه ، پینچ سالان بووه که دایکی کۆچی دوا بی ده کات ، له پاشان باوکی په روهرده ی کردوووه و خستۆپتیه

بەر خوێندن ، له تهمهنى (١٨) سالى دا خوێندن تهواو دهكات ،
هونهرى هستيارىتى له حاجى و كهيفى و شينخزه زاو مهنفى و
باوكى يهوه فير بووه ، له باوكى يهوه سهرناوى سهرووكى
زانايان « رئيس العلماء »ى ماوه تهوه ، ههر له بهر ئهوه بووه
كه به مهلاى گهوره ناوبانگى دهركردووه ، له ١٩١٢ - دا
بووه به موفتى كۆيه و له ١٩١٩ - دا بووه به قازى ئه
شاره . له سالى ١٩٢٤ - دا به ئه ندامى ئه نجومه نى
دامه زراندى عيراق (المجلس التأسيسى العراقى) هه لئيرراوه ،
له سه رده مه دا بو مافى نه ته وا يه تيمان قسه ي كردووه - دواى
ئه وه يش كراوه ته وه به قازى كۆيه و له سالى ١٩٢٨ - دا بو
دوايين جار واز له كارو بارى ده و له ت دى نى و به دانانى
كتيبى زانبارى و زانستى ژيانى به سه ر ده بات ، به جورى ك
كه پله ي زانابى زور بالا بووه . به هه شتى حاجى قادرى كۆيى
له نامه يه كى دا كه له ئه سه ته مبوو ته وه بو حاجى مه لا عبدالله
جه لى نووسيوه ددانى به به رزى تى پايه ي زانبارى واندا ناوه و
فه رموو يه تى :

به غه يرى جه ددى ئيه كه به دانا
له كوردستان بناغه ي عيلمى دانا ؟

ل (١)

شيعرى مه لاي گه و ره :

ئه گه ر سه يرى كى شيعره كانى مه لاي گه و ره ي كۆيى
بكه ين و ورد بيته وه ئه وه مان بو ساغ ده بيته وه ، سه رجه مى
شيعره كانى له پيناوى راستى و كورد په زه ريدا وتوون . به كۆ
بيرو باوه پى پوو چه لى كۆ نه په رستى و په گه ز په رستى و
چه وسانده وه ي چينا يه تى دا چوه .

له نمونه ي شيعرى هه ناسه ساردى و خه مخورى دا ،
نمونه ي شيعرى (تاكه ي له غه مت) ده ست نيشان ئه كه م .

تاكه ي له غه مت يه قه ي كراسم بدم
نيزيكه له ده رده حسره تى تو بمرم
بو خاطر ي خوا له پاشى مه رگم جار جار
ئا هيس ته روى وه فا وه ره سه ر قه بدم
گه ر مه رجه مه تى به من ده كه ي سا بيكه
نم ماوه ته حه ممولى جه فا چى ديكه
پو ژى كى ئه گه ر خودا نه كا نه تبينم
بى شك هه موو دونيام له نه ظه ر تارى كه

ل ، ٧٠

شيعر لاي شاعير له رووى مه به ست و ناوه رو كه وه به
هه زه ، ئه م شيعره برى تى يه له هاندانى رو ئه ي ولا ته كه ي بو
را په رين و خو گۆش كرهن و هوشيارى له باره ي خه

پۆشنبیر کردنیانەووە . ئەوانەى بەلای شاعیرەووە دەبێ کەسانی
 زرنگت و نیشتمان پەرورە بن ، لەو پێگایەووە دەتوانی بائى
 بەم لاو بەولادا بەهائى ، وەکو لەم ئامۆژگارىیەى بەرەوودا
 دەرىخستوو ، باسى زانیاری کردوو ، چونکە تا
 خۆیندەوارو داناو پێگەیشتوو نەبن بێ سووودە ، هەموو
 شتیک بە زانین و عیلمەووەیە وەکو وتووێهتێ :

ئەوێ زانایە ناو جەرگی بەلاسه
 ئەوێ نادانە نازانی چەباسه

ل ، ۱۴

کە دەتێم ناوەرۆک : بەلگەم بۆ ئەو ئەوێ کە ئەو
 بۆچووونە زیاتر لە مەلا محەممەدەووە نزیکه ، چونکە ئەو زیاتر
 بەو پاس و خواسانەووە خۆى مانتوو کردوو ، وە بە زاناو
 بلیمەتیکى کۆمەلایەتییەى بەناوبانگ بوو ، ئەمە لە لایەك ، لە
 لایەكى كەشەووە وەك حاجى قادری كۆبى (۱۸۱۶ - ۱۸۹۷)
 گرنگییەكى ئەوتۆی بە هونەرى شیعەر نەداو ، بەلكو زیاتر
 مەبەستى ناوەرۆك بوو ، بۆیە شیعەرەكانى لێ بارەى
 ناوڕۆكەووە بەهێزە ، بەلام لە بارەى هونەرىیەووە لاوازه ، كە
 ئەو لای مەلای گەورە وەك شاعیریكى بەدەسلات و گەورە لە
 بارەى هونەرى شیعەرەووە لە شیعەر و تەنا بەدوورە .

شیعەرەكانى بە زمانىكى پەمەكى و هاسان و تەوونى تا
 خەلكە ساكارو سادەكان زوو حالى بكات ، ئەمە بە گشتى ،
 لەوبارەووە ئەم چەند دێرە بە وێنە دێنمەووە تا خۆینەرانى
 بەرێز ناشنا بن .

هەستە پێشكەووە ئەى لاوى كوردى
 ناگات لە خۆ بێ كاروان پابردى
 بە نوورى عیلم پێگا بەدەرخە
 بە زۆرى باسك كاری بەسەرخە

ل ، ۳۴

ئەى لاوى كوردى نوورى دوو چاوم
 قوووتى دلم جەرگت و هەناوم
 هیچ فەرغو ناكەم لەگەن مسعودى
 خوا بووپاریزى لە چنگت حەسوودى

ل ، ۳۶

هەتۆیستى مەلای گەورە ئیلتیزامە بە مەسەلەى نیشتمان و
 پەنگدانەووەیەكى تەواوى فیکرو مەرفاىهتێ و ئاوینەیهكى
 پوخسار جوانى بێخەوشە لە دلى جەلى زادهى ناودارى
 كۆبیدا .

ئەوى پێگای لە كوردهكان گۆرى
 لەعەنتى خوا لە ئەلحەدو گۆرى

ل ، ۳۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خوشک ویرا موسلمانه خوشه وسته کان درودی خوداتان له سه ربی
 خودا له سوره ی به رانه تا تا یه ی ۲۶ دانه فه رمی :
 إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِي كِتَابِ النَّبِيِّمْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَ
 الْأَرْضِ مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرْمٌ ذَلِكَ الدِّينُ الْقِيمٌ فَلَا تَطْلُمُوا فِيهِنَّ أَنْفُسَكُمْ . . .
 یانی: ژماره ی مانگه کان لای خودا که کتیبی (ثافه رمنشی) میلا هی دا لهو
 روزه وه که تا سمانگه ل و زوینی خو لقاندوه لا
 دوانزه مانگه که له وانه چوار مانگیان مانگی حه رامه (وه جه ننگ له وچار ما
 نگه داقه ده غه وحه رامه) ته م تا یینه پایه داره هی خودایه .
 که واپوناپی له م چار مانگه داله خوتان زلم بکن وه له هه رجوره کوشت و
 برین و خون رشتنیک خویبارین .
 ته گونج مه به ست قورئانی که ریم یا کتیبه کان تا سمانی تربی .
 به لام باستر وایه که به کتیبی تا فه رنشن و جه هانی هه بون مانا بکری .
 هه رجور بیت له و روزه وه مه نزومه ی خور به شکله نیستا خو لقیندراوه
 سال و مانگه هه بووه سال بریه تریه ک ده وره ی ته واوی گه رانی زه وین به
 ده وری خوژدا وه مانگیش بریه تی یه لهیه ک خول خواردنی کوره ی مانگ به
 ده وری کوره ی زه وین دا که له هه رسال دا لا جار دو پاته ته بیته وه .
 ته مه له راستیا یه ک ته قمینی پرپایه خن سرشتی یه و ناش گوری وه کشیت
 ژبانی به ره ی مروژ یه ک ته کوزی سرشتی ته به خشن و حیساو و کتاو میژوی
 شهوانه به وردی ته کوز ته کات " ته کوز " نیزام - ته نزیم " وه ته مه خوی
 یه کیک له نیچه ته که وره کان خودا یه که بو به شه ردیته ژماره .
 له پاشا خودا ته فه رمی : له م دوانزه مانگه چار مانگیان مانگی حه رامه
 که هه رجوره جه ننگ وشه رو شوریک له وانا حه رامه (مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرْمٌ) .
 هه ندی له ته فسیر نوسان حهرام کردنی جه ننگ له م چوار مانگه دا له زه
 مانی (ابراهیم خلیل) ه وه ده هیینه ژماره که له چاخو جا هیلییه تی
 عه ره بیشا به ناوی یه ک ره وشت هه روا ما بووه وه هه رچه نده ته و بوره -
 پیاوانه بی به لگه وله روی هه واو هه وه سه وه جار جار هه جیگای ته م مانگانه یان
 ته گوری به لام له نیسلا ما هه میشه جیگیان سابت ونه گوررا و بووه که سی -
 مانگ له وانه به شوین یه کا دیت وه کو " ذی القعدة و " ذی الحجة " و
 " محرم " و مانگیکیشان لهوا جیایه و تهویش ناوی مانگی " رجب " ه وه
 قسه ی عمره بان سی مانگیان " سَرَّكُ " یانی : پشت سه ریه ک " وه ته و
 مانگه که یان " فه رد " ه .

له پاشان خودا ئه فه رمی : ذَلِكُ الدِّينُ الْقِيَمُ " یانی : ئه م ئایینه ناگوری
و پا به ر جایه .

له همدی له ریوایتا واد مر ئه کوی که حرام کردنی جهنگ له م چوار ما -
نگه دا سه ره رای دینی ئیبراهیم له دینی یه هود و مه سیح و دینه کانی تری
ئاسمانیشدا ههروا حرام کرا وه .

ئه گونجی : " ذلک الدین القیم " دیاردی بئ بوئه مه : یانی : له
سه ره تاوه له گشت دینه ئاسمانیه کانا به ونه یه یک قانون و رسم و شوئتی
سابت هه بووه . ئهوسا خودا ئه فه رمی : (فَلَا تَظْلِمُوا فِیْهِمْ أَنْفُسَكُمْ)
واتا : له م چار مانگه دا زلم له خوتان مهکن و به شکاندنی ریزی ئه م
مانگانه خوتان گرفتاری سزا و جهزا و نزای دین و دنیا مهکن .

بهلام چونگا ئه گونجی ته حریمی " جهاد " له م چار مانگه دا بیسته
هوی سور بونی کافران بو هیرش بردنه سه ره موسلمانان ئه وه یه خودا -
ئه فه رمی : (... وَقَاتِلُوا الْمُشْرِكِينَ كَافَّةً كَمَا يُقَاتِلُونَكُمْ كَافَّةً) . یانی
له تهک موشریکانا " له کاتی جهنگ " تیکرا به رهنگاریان بن و بیان گوژن ههروه ک
ئه وان ویکرا به رهنگارتان ئه پین و جهنگ تان له کهلا ئه کن و ئهتان گوژن .
به لام له دوا بئ دا خودا په ند دا ئه داو ئه فه رمی : (وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ
مَعَ الْمُتَّقِينَ) یانی : بزانتن که خودا له گهل ئه وانهدایه وا خویان له
جهنگ ئه پار بئ و ته قویان ههیه و پیروزی ئیوهی به ره ی موسلمانان
دا بین ئه کات .

له دوهمین ئایهتی ئه م بایه دا خودا دیاردی به یه که رهوشتی غهله تی
جاهیلی یانی : مه بهستی " نسئ " یانی : (ئال و گورنکی جیگای ئه مو مانگانه ی
وا به حه رام ناسراون) کردوه و ئه فه رمی : إِنَّمَا النَّسِيءُ زِيَادَةٌ فِي الْكُفْرِ يُضَلُّ
بِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا يُحِلُّونَهُ عَامًا وَيُحَرِّمُونَهُ عَامًا لِيُوَاطِّئُوا عِدَّةَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ فَيَحِلُّوا
مَا حَرَّمَ اللَّهُ زَيْنَ لَهُمْ سَوْءَ أَعْمَالِهِمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ .

یانی : پهس و پیش خستنی ئه مو مانگانه ی و به حه رام ناسراون کفری که له سه ره کفری
ئهوان زیاد ئه کات وه به م کرده وه " ئهوانه ی و بئ ئیمان و بئ بروان له گوم راهی
و بئ دینیکی زیاترا قه تیس ئه مینه وه . (يُضَلُّ بِهَا الَّذِينَ كَفَرُوا) . -

" ئهوانه سالیکی له مو مانگانه یان ئه هینایه ژماره به مانگی حه لایان ئه دایه قه له م
وه سالی تر ئه ژمانگه یان به حرام دا ئه نا تا به گومانی خویان ئهوان له گهل
ژماره ی ئه مو مانگانه ی وا خودا به حرامی دانا وه بئ خونجینن و (ژماره ی چوار -
به گومانی خویان پر که نه وه) بهوا تایی تر هه رکاتی یه کیک له مو مانگانه ی وا حه رانه
لای ئه بهن و مانگیکی تری له جیسکا دا ئه نین تا ژماره ی چار مانگه که پر که نه وه

و به م جوره : (يُجْلُونَهِ عَامًا وَيَحْرَمُونَهُ عَامًا لِيُوا طُغُوا عِدَّةَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ)
 له حالیکه به م کارو کرده وه ناحهز و ناپه سه ندانهی خویان فعلسه فهی به حهرام
 دانانی ئهو مانگانهی و ا حهرامن به گشتی له ناو ئه بهن و حوکمن خودا ئه کسه
 کالته و کمپن ههوا و ههوسهی خویان "سیره" ئهو کافرانه له م کارو کرده ی -
 خویان زور خوشحال و رازش بون چوتکا کارو کرده ی ناحهز و نا پهسندی خویان
 له بهر چاویان زور شیرین و جوان ئهی نواند . (زُيِّنَ لَهُمْ سُوًّا أَعْمَالِهِمْ) .
 ئهو کافرانه به وه سوسهی شیتان جیکای ئهو مانگانهی و خودا به حه رامس
 دانا بو پهس و پیشیان ئمخت و ئیمان کوری و ئه م کاره نا شیوا و ناپه سه ندهشیان
 به یهک جوره مشور و سهرده رکردوی له زیان و پیش رفت و زرنکی دانهنا "ئهمیه
 که خودا له م باره وه ئه فه رمی (وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ) یانی : ئهوانه یوا
 کفرن و شیوا ی هیدایهت نین خوداش بو هیدایهتی ئهوانه خو ماند و ناکات و هیدا
 یه تیان نادا .

مه فهوم و فعلسه فهی "نسی" له جاهیلییه تدا :

نه سی" له سهروه زنی : "کسیر" له مادهی : "نسا" یه و به مانای
 دوا خسته "ئهم وازه ئهوانی ئیسعی مه سدهریا مه سه دبی . و به کرین و فرو-
 تییك ئهوتری که دراو دان لهوا به دواخری که پی ئهوتری : "نسیه" و قهرز"
 له زمانی جاهیلیدا جاری و ههرووه یهک لهو مانگانهی و ا به حهرام ناسرابون
 له لایهن عمره بهوه "دوا ئهخران یانی : له باتی مانگی "محرم" مانگی" -
 سه فسر" یان دانهنا و مهراسمی حه ج و زیارهتا له سه رهوینی "منی" لهناو
 یهک کوری گوره دا دوا ی داخوازی خهک ئه م قسهی دههینا کور و دهی کوت :
 "من ئه مسال مانگی محرم" م خستهته دواوه وه مانگی "سهفهرم" له جیک داناوه
 و هیناومهته پیشهوه ! له "ئیبنوعباس" نهقل کراوه : ئهوهل کهسیک که ئه م قسه و
 باسهی دا مهزراندوه "عمری کوری لحنی" بووه هندی تر و توانه : "قلمس"
 پیایک له "بهنی کهنانه" بووه . فعلسه فهی ئه م کاره له روانگای ئهوانه به بیرو بروای
 هندی کهس ئهمه بووه چونکا به حهرام دانانی سی مانک له سهریهک وهکو (ذی -
 القهره "ذی الحجه" و محرم) سه خت بووه به گومانی خویان سی مانک دهس
 له سهردس دانان ئه بووه هوی کزو که ساسی رۆحی ئهوان به تایبته که عمره ب له
 جاهیلییهت دا زور حمزی له تالان و برزو و کوشت و برین بووه "جهنک و تالان و برو
 بهشی له زیانی ئهوان ئه هاته ژمار ئهوه بووه مانگی محرم یان لی که م ئهکرد و -
 ئیمان خسته پشت گوئی . ئهش گونجی و ابی جاری و اش هه بووه له بهر ئهوهی مانک -
 "ذی الحجه" کهوتته هاوین حه ج و دابو نهستوری زیارهت کردن بو ئهوان -
 سهخت بووه "باش ئهزانین حه ج و زیارهت بو عمره یی جاهلی تنیا مهسه له یعیانته

کڙن نمبووه به لکو هم داب و دستوره گهوره په له زمانې حمزه تسي
تيراهيمه وه همبووه و کونگرسيکي گهوره دهاته ژمار و مایه ي گرم بونو
بازاری کرين و فروتن و ثابوری ثوان بووه وه سوو قانزانجی جوړ و بـ
جوریان لهو کور و کونونه دا کير دهات جا له بهر ثموه جیگای :

"ذی الحجه" یان به دلی خویان تهگوری و ثمو مانگیمان پمس و پیش تهخت
و مانگی تریان له جیگای دا ثنا که هواله و مانگه دا خوش بوایی که با شتر
بیان توانیایه کارو کاسبی بکن و باری ثابوری خویان لهوا سر خن و بهر نه
پیشهوه . تهگونجی هم دوی هم فلهسه فانه راست بی .

به لام هم جوړ بی کار و کردهوه نمبووه هوی ثموه جمنگ و تالان و
برو . همروا له ناو عمره بی جاهیلیدا هم بهر د و ام بی و فلهسه فهی ته وه
که ثمو مانگانه به حرام دانراون له ناو بیچی و داب و ده ستوری حه ج و
وزارت کردن بکوری و بیته هوی سود وه کرتی کافران .

قورثان هم کار و گورانی جیگای ثمو مانگانه به زیاد بونی کفر دامن
چونکا سهرمای ثموه که نه وانه موشرک بون و بیرو بروایان به خودا نمبووه
بمه که هم داب و دستورانه شیان ناو ته ژیر چوک به کرده و هس کافر
بون به تاییت به م کار و گورانی جیگای ثمو مانگانه دو کاری حه رامیان کرده
په کیک ثموه حرامی خویان به حلال زانی وه و هوی ترش ثموه که حه لالی
خودایان به حرام داناوه .

چلون کار و کرده وهی ناحزو و ناپهسه ندا له به رچاوسرین و جوان
دهنوینی؟! و یزدانی مروج له حالیکا دمس نه خوار دوی زور به چاکي چانکو
خراولیک جیا تهکاتوه . به لام کاتی که به دانسته خو بخاته ناو کوناج و کاری
ناپهسه نده وه تیشک و نوری ایمان و یزدان که م رهنک و کمرونکتر هبی و کار
تهکاته شوینیک که ناحزی و ناپهسه ندی کوناج به ره به ره له ناو تهجی و کوناج
کردن جوان و په سمند ثمنوینی . کاتی دوباره خوبداتوه ثموثیشه ناحزو
ناپهسدانه که م که م کار و کردهوهی ناحزله به رچاویدا جوان و کاری جوان
و چاکیش ناحزوناپهسدان ته نوینی! وه ثمه همرو شته په که له
ثایاتی سه رهوه و ثایاتی تری قورثان دیاری بؤکراوه .

جار جار کار و کرده وهی ناحزو ناپهسه ند ته درېته پال شیتان وه کو
ثایه ۶۲ سوره نحل : "فَزَيِّنْ لَهُمُ الشَّيْطَانَ اَعْمَالَهُمْ" و جار جار به
وینهی فیعلی مجهول وهک ثایه سهرهوه و تراوه که فاعیلی ثمو تهگونجی
وهسوه گلی شیتان و یا هی نفوس سه رکیش بیت .

جار جار هس ته درېته پال : "شورهکا" یانی : "بوتگهل" وه کو

نایه ۱۲۷ سوره ی نعام وه تمنامت جاری واشی همه دراوتسه
 پال خودا "وهك نایه ی ۴۱ سوره ی نمل " إِنْ الدِّينَ لَا يُؤْمِنُونَ
 بِالْآخِرَةِ زَيْنًا لَهُمْ أَعْمَاءُ لَهُمْ " یانی : کهسانی که ایمان و بروایان بهو دنیا
 نییه کار و کردهوی ناحمز و نایسه ندیان به جوان و پمسند نیشان نه دین
 نییه همیشه له قسه کانی خوماندا دوپاتمان کرده توه : که همانه
 تایبته کردهوی بهری مروف دیته ژماره " و تایبته هموشتیك به دوسی
 خودایه و کار سازی کار هرته وه وه همروا و تومانه نم جوره پالدانسه
 هیچ جوره دژایه تیکی له تک مبهستی ئیختیار و نازادی ئیراده ی ئینسانا
 نییه .

خونهرانی بهریز خودا له سوره ی بهقره دا له نایه ۱۸۹ دا نهفرمی
 (يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْهَلَقِ قُلْ هِيَ مَوَاقِيتُ لِلنَّاسِ وَالْحَجِّ ۝۰۰۰) یانی :
 له باره ی هیلاله کانی مانگه وه له تو پرسیار نه کن " بیژنه : نهوانه بو به یا
 نی ده م و کاته کان و " تقوی سرشتی " وه بو " ته کوزی ژیان " می خطک و
 دیاری کردنی کات وجهه . نهگیرنه وه " معنا ز کوری جهبل " هاته لای پیعه
 مبهری مهزنی ئیسلام (ص) وتی : قوریان : زور جار ئه پارسن هیلالی مانگ
 چییه و بوچی مانگ بهره بهره به ونه ی چارده یا به در - ده ردی و دوپاره
 نه چیته وه دوخی جاران .

همروا و تراوه که جوله که کان له پیغه مبهریان پرسیه : هیلالی مانگ
 بوچییه و سودی چییه ؟ نم نایه ته له بابت نم جوره پرسیارا نه دا له و
 کاته دا نازل بووه " وه حاله ته کانی جیا جیای مانگ و سود و قانزانجه کانی جور
 به جور ی مادی و مه عنوی مانگی له ته کوزی ژیان به ره ی مروف دا راگه یانده
 و ده ستوری به پیغه مبهرداوه تا شوینه وار و سوده کانی هیلال بو خه لک درخاو
 پییان بلسی : ده رکهوتنی مانگ له سه رته ای مانگا به ونه ی دمه داس و گوزانی
 به ره به ره ی مانگ بوچی به جی کردنی عیباده ت و ره چاو کردنی ژیانسی
 مادی و معنوی شونیکه فره ی همه چونگا هموگس به ئاسانی نه توانی
 کاروباری بازرگانی و قه ول و قه راره کانی خویان ته کوز کن ده م و کاتی واده و
 په یمانه کانی خویان له بهر چاو بگرن و دیاری کن " همروا بو روزو گرتن و جی
 به جی کردنی داب و ده ستوری گرینگی ده م و کاتی جه ج و زیارت که
 باشتیرین ریگا بو دیاری کردنی نه ده م و کاتانه هرته م باری هیلالیه
 خه لکی کاتی چاویان به مانگ نه کهوی چ له سه رته وه " وه چ له نا و راستا وه
 له ئاخری مانگا کات و سات و سه روبنی مانگ جیا نه که نه وه و کاروباری خویان
 بهو پی و شوینه دا نه مزینن . همروهک له پیشا و تمان : له راستیا مانگ یهک

تقویمی سرشتیه بو گشت بهر هی به شهرچ خوندهوار و هچ نه خوندهوار له هر شوینیکا بن ئه توانن له م تقویمه سرشتیه سود و هرگرن "نهنیا سه روبنی مانگ به م هیلا له دناسری بهلکو به ورد بونه وه ئه توانن روزهکانی نانگیش لیک کهنهوه" دیاره نیزامن ژبانی کوملایمتی بهر هی مروفت بی تقویم یانی: یسک شتی ورد و گشتی بو دیاری کردنی میژو "ناگونجی" هر به م هویه یه که خودای مهزن بو نیزام دان به زیان ئه م تقویمه جهانییهی ناوته بهر دمی گشت که سیپسک .

یه کیک له ئیمتیازی گرینگی دهستورکانی دینی ئیسلام ئه میه که دینی بیخهوشی ئیسلام له سهر پهنشهی میقیاسهکانی سرشتی دامهزراوه چونکا میقیاسهکانی سرشتی شتی که له بهر دمی گشت که سیپسک هیه چلونا یهستی کات و زمان شوینی تی ناکات .

بهلام بهرئاوه ژو میقیاسهکانی ناسرشتی له بهر دمی ههمو که سیپسک نییه تنانته له خوکی ئیمه مانیشدا هیماک گشت که سیک نهیان توانیوه له میقیاسه کانس جهانی سود و هرگرن .

جا هر له بهر ئه میه ئه بینین که ئیسلام جار جار وه جه ب "بست" جار "شه قاو" همنگا و جار جار "بهندی قامک و تپل" و جار به رزی بالا وه له یا به ت دیاری کردنی ده م و کات "روژئاوا یون و تلوسی قه جرو را بوردنی خور له النصف النهار" دا دیتنی مانگی له بهر چاو گرتوووه .

خودا له ئایمتی ۱۹۴ ی سوری به قهره دا ئهغه رمی :
 (التَّهْرُ الْحَرَامُ بِالشَّهْرِ الْحَرَامِ وَالْحُرُمَاتُ قِصَاصٌ فَمَنْ أَعْتَدَى عَلَيْكُمْ فَأَعْتَدُوا عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا أَعْتَدَى عَلَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ)
 یانی: مانگی حهرام له بهرانبهری مانگی حهرامه ئه که ر دژمنان و کافران ریزی ئهویان شکاند وله وا له گهل ئیوه دا جهنگیان کرد ئیوهش حهق تان هیه توله به توله بکن وه گشت حه رامهکان شیواوی قیساس و توله یه به گشتی هر کهس دمی دریزی بو کردن ههروه کوئه و ئیوهش دمی دریزی لی بکن وه له خوداش بترسن و زیارده رهوی و سه ره روی مهکن وه بزانتن خودا له گهل - ئهوانه دا یه وا خوله زلم و دمی دریزی ئه پاریزن .

موشریکهکان ئه یان زانی وله پیغه بهر هی مهزنی ئیسلامیشیان بیستبو که جهنگ له مانگهکانی حه راما و اتا: له مانگی: (ذی القعدة و ذی الحجه و محرم و ره جه ب) دا له روانگای دینی بیخهوشی ئیسلامیشا دروست نییه و به تایبهت له (مسجد الحرام) دا وله شاری مهککه دا جه ننگ کردن زور نارپهوایه وه پیغه بهر هی مهزنی ئیسلام بو ئه م دهستوره ریز دا ئه تی "جا

له به رتوه ئه يان وست له ناكاو بدنه به سهر موسولمانانا وله پرا
همويان له ناوبه رن وا يان ئه زاني كه موسلمانان ئيزنيان نييه له بهرانبهرا
ليان راسينهوه وه بهم جوړه بهگومان به تاره زوي خويان ئهگن .
ئهم ئايهته و ا قسه لئ ده كه ين په ده و له روي نه خسه و كافران لادا
وپاي گمياند كه وه لام جهنك له و مانگانه و ا به حرام دانراون ههر له و مانگا
نه دا له بهر گه رانه و ه و حورمه تي ئه و مانگانه يه . بو وينه صه دام حوسينه
به عسي نيزاد په رست و خوين ريژ و خوين مژ و نو كره ئيمپرياليزم هه لئ
كوتاوته سه رئاو و خاك و نيشتماني ئيمه و ئيمه ش ئه بئ به مست له ده م و -
فلجئ بدين وله ئاخ و زئد و ولات و نيشتماني خومان به شق دهرئ كه -
ينه ده رئ .

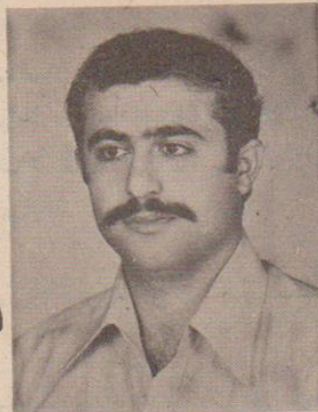
ئهم رسته و "والْحُرْمَاتُ قِصَاصٌ" له راستياوه لاميكي گورچك بروه بو
ئهوانه و ا رخنه يان له حوزه تي محه مه د پيغه مبهري مه زني ئيسلام ئه گرت
كه بوچ ئيجازه و جهنكي له و چوار مانگانه دا داوه ئيمه به و مانايه به راگرتني
حورمه تي مانكي حرام هه بئ له راست ئهوانه و ا بي كه خويان ريزي ئه و چار
مانگه يان لا بئ "به لام له راست ئه وانه دا و ا ريزي ئه و مانگانه راناگرن
نابئ مل كه چ كره كه ئاسان سواري ملي پياو ين . ته نانت جهنك له م چار
مانگه دا له گه ل ئه و جوړه نا موسلمانانه دا موجه و به موسلمانان سهدري
ئيسلام دستور دراوه وه لاميان بدنه وه بوي كورد هه لئ : وه لام ته حه و
په حيه . تا جاري تر مو شريكان نه كه و نه بييري به ره نكاري و جهنك و ريزي ئه و
چوار مانگانه نه شيكنن .

له پاشان خودا يهك دستوري كشتي و تيكراي ئه دا كه موقا به له
به سل ئه ركي سه ر شاني ههر موسلمانيكه وه به كشت كه سيك ئيجازه
دراوه كه له راست ستمكارا راپه رئ و ههر به و ئه ندازه و ده س دريژي بو
كراوه توله بستيني .

ئهم كار به پين قانوني سرشت و ئافه رينه شه ته نانت سلوله كانئ
لهش له راست (ميكره به كانئ موهاجينا) را ده وستن وه له دس دريژي
كردني ئه وان به زئد و نيشتماني لهش به رگري ئه كهن گز و گياش له م قانون
و ياسا سرشتي و ته كو ينييه سود و كه لك و هر ئه گرن و له راست روداوه دا له
حاند توف و فهرته نه دا وله بهرانبه ر هيرشكاراني جوړه جوړا خورا ئه كرن و
را ده وستن وه هيرشئ ئه وانه په رچ ئه ده نه وه و به ره هه لست پيك ده هينن .
دينئ پاك و بيخه وشئ ئيسلام به راره ژوي دينئ مه سيح ئيستاكه
كه هه لئ : ئه گه ريه كيك زله و له رومه تي راست دا رومه تي چه پيشي بو راگره -

تا شهبلاغه یکیش له و لات بدا ئاوهها ده ستوریک نادا. ئیسلام
 ده بیژی : به ئه ندازه یک که دەس دریزیت بۆکراوه توش توله بستینه وه
 چونکا تسلیم یانی : مردن "راوستان و بهر پهرچ دانهوهی دژو دژمانی
 ئیسلام یانی : حمیات و ژیان ئهمیه قسهی ئیسلام "ههلبت ئهم قسه یه
 له گهل مهبستی عفو و لۆ بوردن له دوستان که با سیکێ جیای ههیه
 دژایمتی نییه وه به م رستهی : (وَأَتَقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ)
 جاری تر دوپاته ئه کاتهوه و ئه بیژی: نابجی ئهم وهلام دانهوهیهو بهرگری کردنه
 زیاد له ئەندازمتی پهری چونکا زیاده رهوی له توله سه ندنا مروغ له ههریمی
 تقوا و پاریزلاری و خوپاژاستن دور ئه خاتهوه .
 هیوا دارین جوریک باریین تا خودا له ههریمی خوی و له رحم
 و کهرم و تقوای خوی دورمان نهخاته وه . "شه پۆل"

خویندنهوهی کوردی
وینهی کاک دوکتۆر بهمن فرپور
نوسهری ریزمانی کوردی ئهممهش هه ندگا
لهو ریزمان و فهرههنگانهی وا زانیانی
کورد نوسیویانده .

- ۱- ریزمان " دستوری زبان کوردی به تألیف شیخ محمد خال و نوری علی امین .
- ۲- ریزمان " دستوری زبان کوردی به تألیف نوری علی امین .
- ۳- قواعد زبان کوردی " به تألیف نوری علی امین .
- ۴- دستورا زمانا کوردی " دستوری زبان کوردی به تألیف جگر خون .
- ۵- قواعد اللغة الكردیه " به تألیف توفیق وهبسی .
- ۶- رینوس " دستور نوشتن کوردی " به تألیف طاهر صادق . این
 کتاب یکی از با ارزشترین کتابهای کوردی در این زمینه است که
 تا کون نگاشته شده است که با فراگیری " تدریس " و ترجمه " این
 کتاب بزبانهای دیگر " زبان کوردی خط و نوشتار استانداری خواهد
 یافت که هم برای افراد کورد . زبان وهم برای علاقمندان بزبان

• کوردی ضروری است

۷- خوندمنهوی نوی "یا شیوه" نوین آموزش زبان کوردی •
اینجانب با بهره گیری از منابع یاد شده و بویژه کتاب "رینوس
نوشته" طاهرصادق وزبان کوردی را به شیوه‌ای نوین برای عاشقان و
علاقندان آن معرفی نموده‌ام • "دکتور بهمن فریور"

مقدمه

برای آشنایی با زبان کوردی دانستن مطالب زیر ضروری است •
الف) ریشه زبان کوردی •

ب) گویش‌های مختلف زبان کوردی •

ج) شیوه‌های نگارش کوردی •

د) فرهنگ‌های زبان کوردی •

الف) ریشه‌های زبان کوردی : زبان کوردی دنباله زبان مادی قدیم
(اوستایی است که آنهم بنوبه خود یکی از شعبات زبان آریان باستان
است که با زبانهای پارسی قدیم و سانسکریت خویشاوندی نزدیکی دارد
قدمت این زبان به ۳۰۰۰ هزار سال پیش از میلاد مسیح میرسد •

ب) گویش‌های کوردی : زبان کوردی در حال حاضر دارای چهار
گویش متفاوت می‌باشد بشرح زیر :

۱) گویش‌زازا " که گویش اکراد نواحی مغرب دیاربکر - ارفه - خرپوتند
و درسیم در ترکیه است •

۲) گویش‌های کرمانجی شمالی " که گویش‌های بوتانی " بادینانی " هکایی
با یزیدی . و شه مدینانی را فرا می‌گیرد •

۳) گویش‌های کرمانجی دست‌راست " که گویش‌های سورانی " موکریانی گلپوری
و گورانی (اورامی) را فرا می‌گیرد •

۴) گویش لری " که گویش‌های بختیاری " لکی و قلیلی را دربر می‌گیرد •
از گویش‌های مهم زبان کوردی " گویش " سورانی " گویش " گورانی " است که
گویش کوردی سورانی زبان نوشتنی و ادبی کورد است و ما در این آموزشها
بیشتر همان گویش سورانی را در نظر داریم •

ج) شیوه‌های نگارش کوردی : نگارش زبان کوردی از آغاز تا کنون مراحل
زیر را طی کرده است •
ماوه له ۳۸

یه و بده سه و هوسازم کرده، وتی: باشکه وایه نان بینه، باشام وشیو بخویسن
منیش ماندوم وزوریشم برسپیه، هیوایش سفرهی راخست و نان و پیخوری هینا و
وشیویان خوار دوئینجا دهسیان کردبه قسان وله پاشان شه و جهله شیان بومام جوامیر
دانا و پاش شه و نوستن بوسبه نی " که زه بیهانی زو " مام جوامیر ههستا و
دهسنویژیکی گرتونویژی بهیانی خویندو بهرقه نهی خوار دو ههستا و مال ئا وای کردو
روی وروی کرده ئا وای ماله " بیزاری " کچی چکولهی کاتی گه بیشته پیشه وه و چوه
ده ماله که یان " بیزار " له دوره وه چاوی به مام جوامیری باوکی که وت و چوبه
بیریه وه، دسیان کرده مل بهکتری تیرتیره کتریان ماچ و موج کرد- ئینجا
چونه ژوره وه و جیگه ی بوبابی چا کرد و زور به خیرهینا مام جوامیروتی: کچی
" بیزار " بلی: بزانه حال وگوزه رانت چلونه؟ چونی له گهل مال و میردت؟
" بیزار " وتی: با به گیان! وهره! با بجینه هه وشه تا بیت نیشان دهه، جوامیر
ههستا، له گهل " بیزاری " کچی چونه هه وشه، " مام جوامیر " ته ماشای کرد لایه کی
هه وشه که پریره له کاسه وگوزه وکوپه و دیزه و گلینهی گلین و له تازه کرد بویان
" بیزار " له وده مه داروی کرده باوکی وتی: با به گیان! دیت ئیمه تازه شه و
گوزه و دیزانه مان کرده، شه گریبیتوبه مزوانه خود له خه زینهی غدیبه یه وه باران
نه بارینی و هه وایش تا و، وسا و بیت، شم گوزه و دیزانه مان زووشک شه بیته وه -
هه مویان زده خه یه نه کله وه و ئینجا کاتی له کل ده رها تن، هه مویان ده به بین و ده یان
فروشین و به پاره و دراوی شه وانه، پی بیوی و هر زو سالیکمان دابین ده که بین
به لام شه گریبیتوباران بیاری هه مویان ته رده بین و ده چرژین و ده بینه وه قور، -
دوباره ده بی سهر له نوی خه ریکی قوره شیل بین وژ بینمان ده شیوی و له کاتی خویدا
نا توانیسن بریک دانه ویله و پیدا ویستی ژیان خومان ساز که بین و ده که وینه که م
وکوری یه وه. مام جوامیر شه و شه ویش له ماله " بیزاری " کچی بو، بو به یان نییا
مال ئا وای خواست و به ره و ماله خوئیان گه را وه، کاتی گه بیشته وه مالتی، خیزانی
به ره و پیری هات وتی: میرده که تو خودا مال و حالی کچه کان چلونه؟ مام جوامیریش
هه ناسه یه کی هه لکیشا وتی: چ بلیم: ئافرهت شه و هی راستی بی به کیکیان
هه رشکر شه بیت، شه گه ر له م روزانه داباران بیاری حالی ئابوری ماله کچی
چکوله مان ده شیوی و ده که ونه هه ژاری، شه گه ر بارانیش نه بیاری، کچه گه وره که مان
مال ویران ده بی و هه ست و نیستی خویان له ده س شه دن. خواخوی باش ده زانی
له گهل عه بد و کویلی خوی چیداکات، هه رخوی ده زانی و بهس. شه پؤل.

تقویم محلی کردی

کوردانه

نوروزنامه کردی ایو بیان

ایو بیان	عبدالرحمن ذبیحی (بیژن)	دکتر کامران بدرخان	کاتوفیق وهبی
نۆسان	خاکه لیوه	آدار	نه وروز
گولان	بانمه ز	گولان	گولان
زه روان	جو زهردان	ایار	باران بزبان
په زان	بوشپه ز	حزیران	گهر ماجمان
گزان	گه لاویز	تیرمه	گه لاویز
سوران	خه رمانان	ته باخ	به ره و پاییز
به ران	زه بهر	ایلرین	میران
ودران	خه زه له وهر	چریا پشین	گه لار بزبان
ساران	سه ره ماوه ز؟	چریا پاشین	آگردان
به فران	به فرانبار	چله ی پشین	سه هولبه ندان
به ندان	ز بیه ندان	چله ی پاشین	ناوزستان
پولان	زه شه مه	شبات	پولان

هێزاره ی کوردانه ی سێ ساڵه ی
٢٥٩٣ کوردی

١٤٠١ عه ره ی ٢٦٠ یاری ٢٢٧٢ هه ره ی
KOMELEY KOZANI KURDINASI

سێد عوبایدولای ئیو بیان هه رگه زێ هه روه

نامهای ماههای کوردی در جدول تطبیقی با نامهای سایر زبانها

ملاحظات	عربی بروج	ترکی	فرانسه	روسی	ارمنی	فارسی	کوردی
محرم	حمل	اوگات	مارس	آدار - مارت	آراست	فروردین	نوسان
صفر	سور	مارت	آوریل	نیسان	مهیگان	اردیبهشت	گولان
ربیع ۱	حوزا	مایس	مای	اپا - مایس	آریگ	خرداد	زهردان
ربیع ۲	سرطان	توز	ژوئن	حزیران	آهیگال	تیر	پهژان
جواد ۱	اسد	ایلول	ژوئیه	توز	مارتیری	امرداد	گران
جواد ۲	سنبله	گاسم	اوت	آب	مارگاتس	شهریور	سوران
رجب	میزان	شیاط	سپتامبر	ایلول	هیروتیتس	مهر	پهران
شعبان	عقرب	نیسان	اکتبر	تشرین ۱	ناواسارد	آبان	وهران
رمضان	قوس	حزیران	نوامبر	تشرین ۲	هوری	آذر	ساران
شوال	جدی	اوگوستوس	دسامبر	کانون ۱	ساهی	دی	پهفران
ذی قعدة	دلو	اکتیم	ژانویه	کانون ۲	ترا	بهمن	پهندان
ذی حجة	حوت	آرالیک	فوریه	شیاط	کاگوتس	اسفند	پولان

ته وزیح : روزی شهولس کانون الثانی ههمن شهولس ژانویه و بهرینهوه له گهله ۱۱ ی به فرابیا را

بایرامی سه یاح

له ره زیادی مه به ست نه مان توانی له زه ماره‌ی پیشودا ماوه‌ی ئه م
چیرۆکه‌تان بو بگه‌یرینه وه - بیورن *
له زه ماره‌ی پیشودا له هه‌ولین به‌شی چیرۆکی "بایرامی سه‌ی یاح"
بو مان گه‌یرانه وه که :

حاکمیک بووینج کوری هه‌بوو "کوره چکوله که‌ی نیوی بایرام بوو
وه له هه‌موویانی پتر خوش ده‌وست . روزیک حاکم کوره‌کانی کو کرده وه
و "پی ی گوتن که ده مه وی به شاران دا بکه ریم و "پنج کچی باش که
له شانی ئیوه دابی ببین مه‌وه و "بو تان بی س و "زه ماوه ند یشوو بویکم
ئینجا حاکم سواری ئه سپی بووو "مال ئاواسی له کوره‌کان کرد و به
شاران دا گه‌را "پاسه‌وانان پی یان گوت تا سبحینی بچو به نده نسی
ئه و که ژو کیوه "شه وی له وی بی نه وه "به ری به یانی ده تووانی
بسیه نیو شاری . حاکم به لینی داو "له داوینی کیوه که وه سه رکه‌وت
ئه شکه و تیکی دیت "وستی که شه وی له وی دا بچه سیته وه "له نه‌کا و
ده نکیکی گوی بیس بوو که ده‌ی گوت : ئه توکیی ؟

که ها توتته ئه و که ژو کیوه "من خاوه‌نی ئه و ده شت و "چیاو
کیوه وه م "جا خوت ئاماده‌ی شه ره جه نگی من بکه ! حاکم زانی که
ئه و ده نکه "ئی ئاده میزا نیه "به لکووه ده‌نگی دیو ده چی "حاکم
چاره‌ی نه‌ماو "ده بوو له وه ئیستا که دوای چیرۆکه که .

گه‌ل ئه و دیوه‌گه‌وره به‌به‌گه‌زیه کدا بچن .
حاکم له گه‌ل دیوه‌که‌روو به‌روو بوو
به‌ره‌نگاری بوو ، به‌لام له‌به‌رامی به‌ر
دیوه‌که دانه‌ی تووانی خوی را بگه‌ری ،
چوونکه زۆر به‌هه‌یزو ، قه‌وه‌ت بوو ، به
ده‌ستی دیوه‌کووژرا ، ته‌رمی له‌نا و شه‌شکه‌وته
که‌فری درا . وه‌ئه‌نگه‌وستیله‌یه‌کی زۆر به
نرخ‌ی که‌له‌قا مک دا بوو ، له‌ده‌ستی ده‌ر -
په‌زی ، که‌وته‌قولینج کی کی شه‌شکه‌وته
که‌وه ، وه‌ئه‌وستیله‌نگه‌وستیله‌ش نیوی حاکمی
لی هه‌ل قه‌ندرا بوو .
ئه‌سپی حاکمیش بی‌خا وه‌ن ماوه ، خوودا
ده‌زانی چه‌لی به‌سه‌ره‌ات .

ئیمجا له‌ولاه هه‌موو ژۆژی کوزه‌کانی
حاکم به‌نۆره‌سه‌ریان له‌با غچه‌ی گول و ،
ریحانه‌کان ده‌دا وه‌ئاویان ده‌داشت ،
وه‌ئه‌وگه‌روژی نوبه‌ی کوره بچووه‌که‌ی
حاکیم بوو که‌ناوی بایرام بوو . بایرام
ده‌ست و قولی هه‌ل مانی که‌گوله‌کان ئاو
یدات ، به‌لام که‌سرنجی دا یه‌و ، ووردبووه
چاوی پی که‌وت ، که‌ووشک بوون ، به
هه‌ناسه ساردی گه‌رایه‌وه بۆلای براکانی
وه‌گوتی : براکانم کاتی وه‌ی ها تووه‌که
هه‌لستین و ، ئه‌سپه‌کاتمان زین بکه‌ین ،
وه‌دوای بایمان بکه‌وین و ، شوینی
په‌یدا بکه‌ین ، تا بو مان وه‌ ده‌رکه‌وی که

ماوه یا مردووه؟ چون شه گهر له بیرتان
 بی با بمان ژیان و، نه مانی خوئی بوو
 ئیتمه به گول وریحانه کان درباری کردبوو
 ئیستا کوش، با غچه که به ته وای ووشک
 بووه، جائمه خهت و نیشانی نه مانی
 با بمانه! براکان تیگ را شه سیان زین
 کردو، سووار بوون، وه له پیش داروویان
 کرده شاری شه زوروم، ماوهی ده روژی -
 ره به ق به ریگایه دارویشتن، وه ههر
 زی بوواریکیان چاوپئی ده که وه ته علامهت و
 نیشانی بابیان پی ده کوت، تا به لکو
 سهرو، شوینیکی وه ده ست بخه ن، به لام
 چیان لی ئا شکرانه بوو، له شاری شه رزه
 روم وه ده رکه وتن وه ههروه ها ژویشتن
 تا گه یشتنه شاری بتلیس، وه له ویش دا
 روژیک مانه وه، وه له باره ی با وکیان له
 خه لکی شاره که یان ده پرسى، شه وانیش
 له وه لامیان داده یان گوت که به لئی
 پیاویک به م نیوونیشانه ی که ئیسه وه
 ده لئین، لیزه بووه، به لام زورنه ما و ته وه
 و، ژویشته وه. کوژه کانی حاکیم ههروه ها
 کوبه کو، دئی به دئی له دووی با وکیان
 ده گهزان وه پرسیا ریان ده کرده یشتا که
 سهرو شوینیکیان وه ده ست نه که وت بوو،
 جا شاری بی تلسیان به جی هیشت وه -
 دوور بوونه وه، تا گه یشتنه شاری دیار به کر
 کاتیک که گه یشتنه شه مشاره، به ره به ری
 ئیوارى بوو، کوژه کانیش وه ک بابیان
 له پشت دروازه ی شارما بوونه وه. بازامی
 کوری حاکم که شه وه ی چا وویی که وت، -
 وای باش زانی که به چیتته پیشی وه له م
 پاسه وانانه ی که له به رده روازه که به
 زاوه ستاون، پرسیا ریک بکا، تا بزائن
 شه وان چ ریوو، شوینیک نیشان ده دن.

بازام گوتی، براپاسه وانه کان،
 ئیواره تان باش، ئیسه به چاکی ده زانن
 که ئیسه له وه لاتى دووره وه ها تووی نه ته
 ئیره، وه له م تهنگی ئیواره دا جیگایه
 کمان نیه که لئی بچه سینه وه، تکا
 وایه که ریگایان بدن بچینه نیوشار،
 وه له جیگایه ک با رگه وینه مان بخه ین وه
 ما ندویتی خو مان ده رکه ین، وه سپا سیش
 له ئیسه بکه ین. یه کیک له پاسه وانه کان
 وه لامی دانه وه گوتی: براکانی زی بوواری
 خوشه ویست، ئیسه پاسه وانین وله ژیر
 فرمان و، چاوه دبیری حاکمی شارداین
 حاکم ده دستووری دا وه که له پاس ژوژئا و
 ده روازه کانی شاردایخری، وه مروقیک
 نابی پی له نیوشاری بنی، باش تنی
 ده گه ین که ئیسه نه ناسرا و، غه ربین،
 به لام لیزه دا ئیسه تا وان بارنین، به لکو
 حوکم ویاسای حاکم به ریوه ده به ین.
 جا که وایه، وه ئیسه به هیچ چه شنیک ریگای
 شاریتان نادریتی، چاره تان شه وه یه که
 بچنه به نده نی شه م که ژوکیوه، شه مشه و
 له وئی دا بچه سیننه وه، شه سپه کان و، ئازاد
 بکه ن، وه توولحی به یانی له دا وینیی
 کیوه که وه رنه خواری وه وه رنه نیوشار،
 وه بوخوتان تیربگه ژینوو، شه مشاره
 جووانه له نزیکه وه چا وولی بکه ن.
 بازام که شه وه ی گوتی بیست بوو
 رووی له براکانی کردو، گوتی: برا
 خوشه ویسته کانم چاره مان نیه، پیویسته
 تا وه لات تاریک نه بووه، به ره وکیو وه ژئی
 که وین و، له دا وینی که ژو کیو که جیگا
 یه کی هه ل بژیرین و، کاله وپیئا ومان
 له وئی بکه ینه وه. به م جوژه کوژه کانی

حاکم زکیفیان له شهسپی دا ، بوکیوه که
 ههل کشان ، تاگه یشتنه دا ویتی کیوه که
 له شهسپه کانیان هاتنه خواری ، تا
 جیگا یهک بوخویان ببیننه وه . لغاویان که سیک په دای ، وه بتوانی زهره رو ، -
 له سر شهسپه کانیان دا مالی ، وه زینکانیان
 لی کردنه وه ، وورده وورده بولای سره وهی -
 کیوه که چون ، له مکاته دا چاویان به
 شهسکه و تیک کهوت .
 کورانی حاکیم هه موورا و بیریان
 و ابو ، که هبوخه سا نه وه ، بچنه نا و شهسکه و
 ته که وه . شینجا به خوشی خوشیوه بولای
 شهسکه و ته که وه سرکه و تن ، وه چووننه به لایهک نه بین ، وه تا برومان نه چی ، وه -
 نا و شهسکه و ته که ، چهک و شهسکه حدیه کی
 که پی یان بوو ، له خویان کرده وه ، تخیل
 بوون ، و ، دهستیان به حه سا نه وه کرد .
 بایرام له مکاته دارووی له براکانی کرد هر مروقه به شه رهنه فیکه ، شه گینه ته پلای
 و ، پیی کوتن : وادیاره شه کیوو که شه
 دهشت و چیا یه که رازا وه ته وه ، وه زوریش
 چووانه ، نابی بیخاون بی ، بهس که وایه
 پیویسته ووریا و ، تاگا داربین ، که له نهکا و
 ده زانن .
 به لایه کمان به سه رنه یه ، باش وایه که
 ده ورو بهری خو مان تا قی بکهینه وه ، وه
 گوتیان : بایرام پیویست به مه نا کا ،
 جووان بگه رین ، چوونکه شهسکه سیک نین
 توتا موزگاری شهسکه بکهیت ، شهویان که
 که بی نیوبین ، جا که شه وه مان کورد
 گوت ، پال کهوتن و ، چوون زورماندوو ،
 شهکته بوون ، نووستن و ، تاگایان له
 شه مووشتیک برا . به لام خه وله چاوی بایرام
 و بنبوین .
 براکان هه موویان شه م ووتهی
 نه کهوت ، وه هدرده ها توو ، ده چوونیه و
 بایرامیان بی خوش نه بوو ، به قوزده ماغیو
 ته شهسکه و ته که ی به چاکی گه را ، له مکاته دا
 وه لامیان دا وه ، گوتیان ، شیتراکاک بایرام
 له بیتی شهسکه و ته که شتیکی چاوی کهوت که
 شهسکه باوه رناکه بین که له مکاته دره نگه
 ده دره وشای ، له به رخیوه وه گوتی ، ره نگه

شوه ماريکي زورگه وره بي، که چاوی واشوق
دهدا، واکه له پيش شه و هی داکه زهره رو
زيانیکي به براکام بگه ييني، بی کوژم و
له ناوی بهرم .

شمشیری خوی له کالانی ده رکيشا
وه به ره وشته که هی که ده دره وشا، چوپيشی،
رووانی که مارنیه، به لکوئه نگوسيله يه که
ده دره وشي، هلی کرت وهاته بهر زارکی
شه شکه وته که . زور به ووردی ته مه شای
کردو، دیتی بی شک که شه ن گووسيله ی
بابیتی، سهری سوورماو، به فکر دا
روپشت و، نار هجت بوو، وه له شاکا ما
بووی وه ده رکوت که ده بی خاوه نی شه
شه شکه وته بابی شیمه ی له نار دبی. به لی
له م کاته عاسته مش داکه ده هات وه لات
تاریک بی، ده نگیک هاتو، ده ی گوژراندو
هاواری ده کرد: هدی هدی، توئاده میزاد
بیته وایه که شه شکه وته بی خاوه نه؟!
به لی شه وه منم که خاوه نی شه کیو که ژو،
شه شکه وته م وه به کس ریگانا دم که وه لاتی
من داگیربکا، بیست روز له وه ی پيش بوو
که پیاویک هاته شیر، کوو شتم و، له نیوم
برد، وه هه رئا ده میزادیکش به م قهسته بی
مال وجیگای من داگیربکات به ده ردی -
شه گرفتار ده بیته .

کووشته . شینجاله وه لامي گورره کوری -
دیوه که داگوتی: بهس که وایوو تو بابی
منت له نا وبردوه؟ تو باش زانیوته که
بابی من پیاویکی پیرو، بی هیز بوو،
وه له ته مه نی زور را بردبوو، نه ی تووا -
نیوه له بهر تو را وهستی، شه وه منم که
ها تووم تولی بابم بکه مه وه .

دیونزیک بووه، بایرام خوی
شاماده کردو، له شه شکه وت بوی وه ده ر -
که وت، له خوواره وه ی شه شکه وته که
به رنگاری یه کتر بوون، یه کتریان
ده هیناو، ده برد، له م کاته دا دیو
دهستی دا بردیک و، له بایرامی هالاند،
بایرام له نیوته پ و، تو زداوون بوو
به لام خوی له بهر ده که پاراست .

بایرام وه ک شیرنه ران دیو،
گوتی: تونه ت توانی من بکوژی، -
ئیستا که نوبه ی منه شه وه تو ی که تووشی
چاره نووسی بابم ده بی . بایرام که
شه وه ی گوت، به گوورجی له نیوته پیوو،
توزه که دا هاته ده ری، جهلمه تی برده -
سردیو، شمشیری له فهرقی سهری داو، -
دیوی دووکوت کرد و، له ناوی برد ده بی
بلین که هیستا که بایرام دلی شو قهری -
نده گرت، پاش شه وه ی که پشویکی
برده وه سه رخی، له بهر خوی وه گوتی

لهسه رته وهش را پيا و نابی لهم كه ژو
 كيوه دا وه لهم كا ته دا خا ترجمه بیی
 په ساردووه، بايرام له بهر خو بيه وه
 گوشتی: ته گه رته م چل پيا وه له ريزه ی -
 پهس وا چا كه تا گا دارو، گوی بیس بم كه چ
 پيا وانی تا زا ونه ترس بن، وه ویست پی تیان
 شه وشه ولیر بهمی ننه وه، به حسیننه وه، -
 روودهدات!
 به بوتهی ته مه وه، ده ورو بهری
 باش نیه كه كت و، پر په لاماریان بده م و،
 خوی رووانی، له نه كا و چا ووی بیسه
 بیان كوژم، چونكه ته مه كاری خویریا نه
 تا ووریک كه وت كه له دووژ را دائیسی،
 وا چا كه له خه وه لیا ن تهستی نم. بايرام
 له بهر خویه وه گوئی، ئیدی ته و تا ووره.
 بهر دیکي چووكی هل گرت و، بیولای
 تا ووره كه هلی داشت، تا وور بلاو بووه،
 ده بی چی بیت؟
 تا یاده كونجی كه بلین كه نه و گره
 بلیسه ی بولایان چوو، پيا وه كان له خه وی
 ده بی ئی تا قمیكي چهك دارین، وه یا
 گران را پهرین وه هه لستانه سه ری،
 بی چهك، كه تا ووریا ن هل كردووه، وه له
 دیتیان له به را مبه ریا ن پیا ویک
 دا وینی شه و کیوه له ده وری وه كو بسوون.
 را وه ستا وه، له ترسیان به گوو رچی ده وری
 ئینجا وا چا كه بولای شه و ئا ورهش بجم،
 بايرامیان گرت، وه قول به ستیان كرد
 وه بزانه ته وانه كین وه چكاره ن، ته گهر و،
 هینا یانه بهر روونا كاشی تا ووره كه.
 به وجوره نه كه م، به یانی رهنگه به لایه کی
 را وو، ته دبیریا ن له باره ی دا كرد، كه
 گهره مان به سه ربیت. چی لی بکه ن. هیندی گوتیان لهت و -
 بايرام خوی تا ماده كرد، وه به ره و
 کوتی كهین، هیندیكیا ن گوتیان، به
 رووی تا ووره كه كه وته ری، كه نزیك
 زیندووشی له نیوئا ووره كه ی با وین تا
 بووه، چا وی وورده وه كردو دیتی كه
 بوخوی بسووتی؛
 چل پيا ووته وه له نیو دلیكدا تا ووریا ن
 له وكا ته دا سه ركرده كه یان کوتی:
 كردوته وه، وه له ده وری تا ووره كه دا
 تا رام بن، له خورآ ته و پيا وه بو كوزین،
 خویان لی كه وتووه، وه تا گایان له
 ته گه رته وه مرو فیکي دزو، جه رده بایه،
 هیچ شتیك نه ما وه، چهك و ته سلحه چه یه کی
 چهك و ته سلحه كهانی ئیمه ی ده بسیرد،
 كه پی یانه، له قه راخ خویان هلیسان
 تا بروو، شه رهی ئیمه له نیوده چوو، سه ر

شوڙي ده كردين، يان دهی کوشتين و، وه وه ٽولهی لی نه کهی نه وه، ده ست همل
 له بهینی ده بردين، به لام ٽه وکساره ی. ناگرين .
 نه کردوه . جا وچا که لیی بکولی نه وه . ٽه وکه سانهی که له گهل ٽيمه
 ده يان بينی ، ها وال وها وریی مه ن .
 که هست و ، ئا مانجی له م کاره چ بووه ، بايرام گوتی : ٽه منش زورم پی خوشه
 وه بوها توتلهای ٽيمه ! به بونهی له گهل ٽيوه زيک که ومو ، ها وکاريتان
 ٽه وه سه روکی چل که سه که له بايرامی بکه م . گه وره که يان سه زی کسردو ،
 پرسى توکی ی ، وه بوچ ها تووینه ٽي سره سه لماندی . به م چه شنه بايرام له گهل
 وه ٽيش وکارومه به ست له وها تنه چيوه ؟ ٽه وان زيک که وت ، وه چلی براکانی
 بايرام له وه لام گوتی : من پيا ويکی خوی به جی هيشت . بايرام گوتی :
 غه ريبم ، وه له وه لاتیکى دووره وه ها تووم ، ها وزيه کان من لام وايه ٽه وشه وبا شترين
 ٽيوه ليره دی ، وه گوتم ده بی سرنجی شه ويکه بوپه لاماردان و ، رفاندی ٽه و
 له ٽه وان به دم ، که نزدیک بوومه وه ديتم پينج کهه ، پيم وايه به تاوات ده گهن و ،
 که ٽيوه له به رٽه وئا ووره داخه وولسي ٽه وکچانه ده بيته ٽي ٽيوه و ، خاوه ن ٽن
 که وتووه ، گوتم ٽه گهر چهک و ، ٽه سه له چه . ده بن .
 کان يان لی بشارمه وه ، وه له گهل يان بی چک رووبه رووبم ، به وه ی نئالين
 ٽا زايه تی ومه ردايه تی ، چوونکه من خوم بايرام يان له گهل که وت تا به ره وشسار
 به پيا ويکی قاره مان وئا زاده زانم ، پيم بزون ، زويتتن تا گه يشته قه راغ ديوارى
 جووان نه بوو ٽه وکاره بکه م ، جاوام پی شار ، بايرام گوتی : جا بوچوونی نیو
 باش بوو که هه لوو ٽه ستينم ، تا کوو بزانم شار پيوسته وه سه رٽه وديواره بکه وين ،
 ٽيوه کين وه گه وره که تان کی به ؟ وه ده بی نيرديوانیک وه ده ست بخه ين ،
 گه وره ی چل پيا وه کان گوتی : نازانم راو ، ته دبيري ٽيوه له وه داچه ؟
 براکه م ، حکا به ت و ، به سه رها تی ٽيمه گه وره ی چل که سه که وه لامی داوه : له وه
 دوورو ، دريژه ، وه ٽيمه خه لکی شاری کاتى نيوه شه وه دانيرديوان وه چنگ
 ديار به کرين ، وه مامی مه ش ميري ٽه و ناکه وى ! به لام را و فکر ٽه ويه يه ک به يه ک
 شاره يه وه پينج که چي له مالی دا هه يه ، ده ستان ٽيک بينين و ، پی له نيوده ستى
 وه ٽيمه ش پنج برا بووين ، ده مانه ويست به کتر بينين و ، به م چه شنه وه سه رديواره که
 ٽه و کچانه بخووا زين ، به لام مام مان بکه وين و ، بزوينه ٽه ولای ديوارى ، واته
 به ليی به وکاره نه دا ، وه ٽيمه سه رٽه نجام نيوشارى .
 له شاری ديار به کرها تووی نه ده ری، وه . بايرام گوتی : زورکاريکی به
 دا ومانه ته کيووتلان ، سه رزيوی ده که بين جيوريبه ، ٽه من له پيش دا وه سه رده که وم
 وه تا مافی خومان له مام مان نه ستينين وه ٽيوه ش يه ک به دووی يه ک دا وه سه رکه ون

به‌شئی نامه و دیاری خوئنده واران

ئم نامه و دیارییه له لایمن برای زانا و به‌ریمان ع- قادری سه‌مهدی له شاری مهابادهوه بۆمان هاتوووه وا به سپاسهوه چاپسی ئه‌کین هیوا دارین گشت خوشک و برا به‌ریزه فخره‌نک دوسته‌کا نمان به‌ناردنی دیاری جوان به‌کرده وه یارمه‌تی ئم گوڤاره ساده و ساوا-یه به‌ناردنی خوتان بدهن .

به‌رو نویژگه :

ربه‌ندانى سالى ۱۳۲۷ هه‌تاوی بو .
خۆز "ماندوو رهنک په‌ریو خه‌ریک بو تاروی خۆی له خه‌لك وهرگیرى وه ئیواره‌ی ته‌مه‌ن کورت بداته دست تاریکی شه و .
روژی کورتی زستانی له گه‌ل هه‌موره‌نج و شادیکانی خوی‌گه‌یشته‌بو ئاخرو خه‌لكی ئه و سه‌رزه‌وی پان و به‌رینه‌ی هیندیك بیکار و په‌رشان و هیند یکیش ماند و به‌لام رازی له‌کاری روزانه‌یان به‌ره‌م مالی وهرقی خه‌ستبو .
له‌به‌ینه‌دا "پیره‌میردگی چه‌فتا و نو‌ساله‌ی کزی باریکه‌له" به‌گوچانیك له قامیشی چه‌یزه‌ران له دست وه پارچه‌یه‌کی سپی له به‌رله‌شی لاوازی "سه‌فی حه‌شیمه‌تیکه‌که بو دیتنی وی کۆ بیونه‌وه و ته‌مائی نوێژکردنیان له‌گه‌ل ئه‌وه‌هه‌بو ده‌شکانده‌وه و به‌ره و نوێژگا ده‌چوه‌پیش .
زه‌رده‌خه‌نه‌ی سه‌رلیوی له‌نیوپه‌ستی ره‌شو سوتاوتیکی که سالیانی دریز ره‌نج و چه‌له‌مه‌له‌ریگای وهرگرتنی رزگاری بۆگه‌له چه‌وساوه‌که‌ی باس ده‌کرد باریکی سه‌رنج راکیشی به‌روی به‌خه‌شبو .
هه‌ویک
کومه‌لیک له‌وه‌حشیمه‌ته‌گه‌سه‌ی مه‌پای سپیو نه‌ستوری به‌ری‌لاکه‌به‌ده‌ستی چندرابو ده‌گرت و پهیان متفهرک بو "وه‌کومه‌لیکی دی لییان - ده‌وست ئه‌لتیماسی دوعا و ته‌له‌بی ره‌حه‌تیان له‌خوای گه‌وره‌بۆبکات .
"مه‌ها تما گاندی" هه‌ریه‌ک له‌وانه‌ی به‌زه‌رده‌خه‌نه‌یه‌که‌وه‌وه‌لام ده‌- داوه و به‌نیشانی ریزگرتن و خوکه‌م زانین له‌به‌رامبه‌ریان داسه‌ری داد نه‌واند . هه‌تا و به‌خه‌به‌ر له‌موسیه‌تیکه‌که په‌نای ئه‌وه‌حشیمه‌ته‌خوی گرتبه‌- تیشکی لاوازی تا جیه‌ک که له‌توانای دا بو به‌ده‌وران به‌رده‌په‌رژاند و شوقی ناسک و نیوگیانی خوی مه‌یله و خوار به‌توێخیکی زه‌غه‌رانی رهنک کیشابو سه‌رووی چه‌شیمه‌ته‌که .
دلانیکی که له‌و جیه‌که‌یه‌له‌ده‌وری ئه‌وه‌پیاوه‌پاک خوو گه‌وره‌یه‌ده‌کوتا په‌رله‌موحیبه‌ت و خوشه‌وستی و ریزی ئه‌وه‌بو .

له و جیگه جگه له خوی گوره ویهک نهفر که ده مانچه چکوله کوی
 خوی بو کوشتنی گاندی له ناو دسته کانیدا شارد بووه "کسیکی تر له نیزیک
 بونی رهشایهک که دمی کی دی دامینی وانی دهگرت تاگادار شه بو .
 خوی گوره بهره حممتی بهر بلاوی چهند جار نه خشی کوشتنی -
 وی بو به نهجام گیاندنی نهرکیکی که نیستا له سهر شانی بو تا شکر او -
 پوچهل کردبو "بلام نهو جار لاپه ره ی تاخری دهفتیری زیانی ههله ده -
 دراوه و نه و جوهری وست و ئیراده ی خوا بو نهو دهفتیره بو همیشه ده به سترا و
 به همو وشه و رسته و لاپه ریکیه تا روزیکی که دهفتیری هه موان بو که یشتن
 به حساب و دان "دهگرتیهوه" له لای خوی پاریزراو را بگری .
 گاندی به بزه ی سهر لیوو ههنگا و که لیکي راستوله سهره خوبه رووه
 نویزگاری بیچوکی خوی که له دار ساز کرابوده چو پیش .
 خه لیکي که له بهر زوری وهک میرو ده هاتنه بهر چا و وه هاواری
 شادیان میدانن ده لهرزاند هوه "بهری دسته کانن خویان به نیشانی ریزگرتن
 له گاندی پیکهوه نوساند بو وه به روی خویان نیزیک ده کرد هوه .
 گاندی هه چهند له نویزگانیزیک تر ده بووه مهرک
 له ناو حه شیمه ته که بهو نیزیک تر ده کرده هوه . چهند ههنگا ویک کسه
 نیستا به یینی نهو نویزگا ما بووه به دیواریکی پولا که هه رگیزستن و جولای -
 نه وه نه دهگیشتی به سترا بو .
 به لام گاندی و که سانیکی که له نویزگا نیزیک بون نه و دیواره
 که چهند ههنگا و دورتر له پیشیان خوی هه لچنیبو نه دهیت وه هه روا به
 شا دیوه باریکه ریبهکی که له نیو حه شیمه ت بو ره د بونی گاندی کرد -
 بویانه وه تاوه له تر ده کرده وه .
 "نا تورام و نایاک گادز" لایکی هیندو که دهفته ری زیانی
 به نامیری نهو ده به سترا "به تو بزی له نیو پاله و بهسته ی حه شیمه
 ت دا به باریکه ریبه کسه" گاندی گیاند !
 مها تما به لیوه بزه یهک که له کهل جولانه وه ی له سهره خوی سه ری
 هاوری بو موحیه ت و دلسوزی به رامبه ریبه ولاوه نا پان و دل رهقه نیشان دا
 گادز که دلخ پر له قین ورق و کینه ی تا کاره سیاسی کانن گاندی
 بو نه و جوهری خوی گیرا بویهوه "کوتبوی : "نهو دهم که کولله کانم به ره و
 سینگی روتی گاندی هاوشت نیزیک به په رستن خوشه م ده ویست !
 هه ریبهو ته مایه وه ختا یهک دوا ی سهر دمیکی دریز تیکوشانی
 نه پساوه خوی له به رامبهر نهو دا دهویت به نیشانی ریزگرتن سهری دانواند

دوايه چاوتروكانيك درهنگي نهكرد و قامك خوي له سر به لامپستهكي
 ده مانچه كه حازر له ناو دهسته كانيدا شارد بويهوه داناو " بهرود لس
 پيرو پرله خوشه وستو و نيمان گاندي راي كيشا !
 ئيستا دهنگي گولله همو هل زرينگي خوي له نيو كوچكي بيستيارانس
 دهورو بهري گاندي دانه نابو كه گوللهي دوهه م و سيهه م به دواي يهكدا
 مه يدائي كورتني به نيمان شكند ه وه .
 هاوار و قيزهه په رستنگاي " پيرلا " به راديهك بودهنگي گولله
 كان چمند شه قاوئو به رتر به گوي نه كه يشت بويه ئيستا جگه له وان ه ي
 به گاندي نيزيك تربون له كوشتني وي ئاگا دار نه بيون .
 گوللهي همو هل سينك و دوهه م راني كزوروتني دري بو و سيهه م وي
 نه كه و تـــــــــــــــــبو .
 خوي گوره وهك هميشه ره حمه ت و يارمته خوي لي نه گيراوه و
 مردني بوتيز رهوو هاسان كرد " به جوريك كه له دمن هه وهل دادواي
 وهي كه سي جار نيوي پاكي خوي به سر زاري دا هينا و كوتني : " هه رام "
 ۰۰۰ هه رام ۰۰۰ هه رام ۰۰۰ گياني داو له شي لاوزو چوكي سارد بويه
 روهي گورهه ئه و ربه ره به شه ر دوسته جيهانني كه راهه لاي
 ئافه ريده گاري خوي و له شي بي گيان و خونواوي خوي له ناو حه شيمه تيكي
 سه ر لي شيو او دا كه ته يان ده زاني قورسايي ئه و موسيبه ته چون له سر
 شان را كيشن به جي هيشت .
 خونيك پاك و كه رم ساقو سپي كه ي كه گاندي له تنو لاواز به لام
 پاك و پر ئيرادهي خوي بي داده پوشاندني وه راهه ابو وه باريكه ره كانيك
 وهك سوره مار به تيژي له ژير ته ربه كوي ده ها تنه دهر بوله سر عمر زده خو
 شينو لين دور ده بونه وه .
 شين و گرياني حه شيمه ت كه تازه له مهرگي وي ئا گادار بيون وهك
 تفلا نيكه كه به رام بهر ته رم دا يكي رنج دي توان دابند رابن هه رم بليند تر ده بو
 ئا خر چه كه سيك ده يتواني باوهر بكا ت كه ئيتر مها تما له بينيان دانه ماوه !
 " نهرو " دوست و يارمتهي دهره دائيمي گاندي كه له مهرگي وي خه
 به ري بي درا وهك منلان ده ستي كرد به كريان ۰۰۰
 هه موله بيستني ئه و هه هاله سه ريان سو پر ده ماوه ده تواني راسته
 قينه ي تالي بسه لمين .
 هه تاوي بانه شيواني زستاني " لاواز و ماند و وه ختيك مه ركي مها
 تما ديت " زور تر له وه ده وامي نه هينا و بي دهنگ و خه قه تيار روئ خوي

- I- خط میخی * این خط پیش از قرن دوم قبل از میلاد در بیسن کوردها معمول بوده است .
- II- خط "ماسی سورانی" این شیوه نگارش در قرن دوم پیش از میلاد - توسط فردی به نام "ماسی - سورات" تدوین شده است . این خط تا پیش از ظهور اسلام در بین کوردها معمول بوده است .
- III- خطوط یونانی "آرامی" "سریانی" که هر یک به نوبه خود در بین کوردها معمول بوده است ولی از ظهور اسلام همگی یکی منسوخ شده اند . سکه نقره اجاره نامه که در میان خمره پراز ارز در نواحی اورمان کوردستان پیدا شده است . (۱۳۲۸ ه . ق) گویای این مطلب است که کوردها با خطوط فوق آشنایی داشته و با آن می نوشتند .
- IV- خط کوفی "پس از غلبه اسلام" کوردها این شیوه را در نوشتارهای خود بکار گرفته اند . شاهد تاریخی این مطلب قرآنی است که در قریه "نیکل" از محال کلا ترزان از توابع سندج از قرن دوم هجری تا کنون بجای مانده است که بخط کوفی نگاشته شده است .
- V- خط نستعلیق "این شیوه نگارش بتدریج پس از توسعه اسلام در بین کوردها و پارسها معمول شده است .
- VI- خط لاتین "در بعضی از مناطق کوردنشین از اینگونه رسم الخط استفاده می کنند . ولی اکثراً همان خط نستعلیق را بکار می برند .

* * *

- د) فرهنگ های زبان کوردی : تا کنون دوازده فرهنگ کوردی تا لیف شده است که برای اطلاع علاقمندان از آنها به اختصار نام می بریم :
- (۱) فرهنگ خال "نوشته" شیخ محمد خال از کوردی به کوردی است . (۲ مجلد)
- (۲) فرهنگ مردوخ "نوشته" شیخ محمد مردوخ کوردستانی از کوردی به کوردی و فارسی و عربی است .
- (۳) فرهنگ اورنگ "از کوردی به فارسی است که توسط مراد اورنگ به تحریر در آمده است .
- (۴) فرهنگ مهاباد "نوشته گیو مکرانی" از کوردی به عربی است بر ۸۰۰ صفحه .
- (۵) فرهنگ نوبهار (احمد خانی) ۶-۰ فرهنگ احمدی (شیخ معروف نودی) .
- (۶) فرهنگ جنرار (آگوستویا) ۰-۸ فرهنگ میجرسون از کوردی به انگلیسی .
- (۷) فرهنگ جگر خون . — ۱۰ فرهنگ رهبر "نوشته" گیو مکرانی .
- (۸) فرهنگ وهبی "نوشته توفیق وهبی از کوردی به انگلیسی است .
- (۹) فرهنگ الهدیه الحمیدیه "نوشته ضیا" پاشا .

* * *

درس اول : تعداد حروف در زبان کوردی ۳۴ (سی و چهار) است بقرار زیر:

د - ا - ب - پ - ت - ج - چ - ح - خ - د - ر - پ - ز - ژ - س - ش -
غ - ف - ق - ک - گ - گ - ل - ل - م - ن - و - و - ه - ه -
ی - ی .

در باره تلفظ نمودن این حروف یاد آوری چند نکته لازم است .
الف) تلفظ پارهای از این حروف در زبان فارسی وجود ندارد و معادل آن
شاید در زبانهای دیگر وجود داشته باشد . مثلاً "ر" که در زبان
فارسی معادلی ندارد بلکه بایستی حروف "ر" را غلیظ ادا نمود تا
معادل این حرف تلفظ شود . اما در زبان روسی این حرف معادل
دارد چه "تمام" را بصورت غلیظ تلفظ می نمایند .
ب) "ف" در زبان فارسی معادلی ندارد و برای تلفظ آن بایستی لب پائین
را بین دندانها قرار داد و سپس هوا را بشدت از دهان خارج نمود .
این حرف در زبان انگلیسی معادلی ندارد ولی نزدیک است به حروف -
مشابه خود در زبان فارسی برای فارس زبان دشوار است زیرا این
حروف ویژه زبان کوردی است تلفظ آن می بایستی به تلفظ کورد زبان گوش
داد و فرا گرفت مانند حروف : گ - گ - در مثالهای زیر :

گیتز - گیرفان - گویخا - گویستان

* * *

} نئوه نهولادو جهرگتو ناوی منن
} نئوه نوری گلینه چاوی منن

ل ، ۳۳

ماموستای گوره له پاش خزمه تیکی فره ، له ته مهنی
- ۷۰ - هفتا سائیدا سر له به یانی ریکه وتی سی شه مهنی
۲۳ تشیرینی یسه که می ۱۹۴۳ ، کویچی
مالاوی لیکردین و گه پایه وه لای خوی خوی .
پینچ کتیبی کورد ، و چوارده کتیبی به زمانی عهده بی
به رهم هیناون که همووی زادهی بیرو هوشی خویتهی .
دروود له گیانی خاوتینی مه لای گوره وه له هموو نهو
شاعیرو نه دیبو ره وشه ن بیرانهی که نووکی خامه یان بو
خزمه تی پاژهی گهل و مرؤفایه تی ترخان کردووه ، بو
نهوانه ی خاوتینی و پاکی وشه ی پیروزی کوردی یان لایه .
سه رچاوه :

دیاری مه لا معمه دی کویبی . چاپخانه ی کوردستان ،
چاپی چواره مین ، هه ولیر ۱۹۶۹ .

چیرۆکی مینه‌گازەرد

چیرۆکی: "مینه‌گازەرد" و "نازی" مەکر با زات بو یگیرینه‌وه، دەگیرنه‌وه، روژیکیان "مینه‌گازەرد" بە نازی خیزانی دەلێی، لام وایە ئافرەت تو هەرگیز ناتوانی هەلم ھربوینی، نازی کاتی ئەمە لە شوکە بیست، دای لە قاقای بیکە نین وتی: ئەم گیسکی قەزارنە گرتو" ھەر کاتی بەم و ئی وات لە ریسە و گرتی ژەنە دەبم، نەتوانی بچێ وە، شوینی خوت، وایە خوت مەنازە، وور دە وور دە لێی خورە، زوریش بە خوت مەخورە! مینەیش روی کردە نازی وتی: توکە، دەلێی "سیسارکە، کە چە لەی "ئەو نەیش دریزدا دروچە نە ویرغە مە بە" تۆلە حەنای مرۆپەکی خاوەن ئا وە زوبە - مشوری وە کومەن چت پێ دەکرتی؟ " ھە مومە لیک گۆشتی ناخورتی" بێ خود مەلت دریز مەکە، دەگیرنە وە روژیکیان " مینە گازەرد، گا جوتە کانی دە پێشە خۆی دا چوب - موجه و مەزرا، تا بپیک شیوە رەد بپێ و لە ولایشە و نازی خیزانی لێرا، سەرخاتە سەرمینە و گالتە و گەپی پێی بکات و سەری لینی پشێوتنی، نازی بەم نیازە ھەستا چو بە بازار و چەن ماسی تازە ی کپی و چو مەزرا، لای میردە کە ی و ماسی بە کانی لەتک خویا بردە موجه و نە ھاریش بوشو کە ی ساز کرد بو و لە گەل خویدا بۆی بردە موجه، کاتی گە بیشتە لای میردە کە ی دوا ی ماندو نە بینی کردن وتی، میردە کە ھا تونانە کە بخو، تا توش " فراینە کە ت" دە خۆی منیش بە نیو ھێلە کانا دە پرۆم بزانی جوانت شیو بربو، یان نا؟ نازی بە نیو ھێلە کانا دە پروی و لە دەم ھۆگانە کە و خەتی جوتە - کەدا، لە چەن شوپینکا زەوی بە کە ی بپیک ھەل دە کۆلێی و ماسی بە کە ی، تێدە خست و گلی بە سەرا ئە دا و دای ئە پۆشی، ئینجا گەرایە وە، لای " مینە ی" مێردی و دانیشت و دە سی کرد بە قسە ی خوش و لاوانە وە ی مینە و جار جاریش توانج و تە شەری بپا ئە دا، مینەیش لە خوشیان خوی و ن کرد بو پاش دوسی قەنە کیش مینە وتی: ئافرەت لە مێژە گا یە کان لە ژیر نیل لە و چانان، ئیتە ر دیر مە، با برۆم خەریکی شیو - دیرین بێم، تویش برۆ خەریکی کارت بە، نازی لە وە لاما وتی: زور باشە بە لام بە پێلە بەک دو جار ئە سەر و سەری ئەم ھۆگانە ت، لە گە لاپکەم بزانی چلۆن جوت ئە کە ی و پێ ئە نییە سەر، پاشا رە ی ئامورە ک و ئە و گاو و سەنە چلۆن؟ ئەو، زەوی یە سفت و رە قە ھە ل دە کۆلێ وە لێ دە درێ، بپا وە کە خەریکی شیو ر دیرین بو، دە ستی دای - نە قیزە و دە سی بە ھۆ ھۆ کرد و دە نگی گا کانی دا و پێ ناسەر پاشا رە و دە سی گرت بە دە سە کە و شە وە، گا کانی تا ودا، کە مێک بە سەر ھیلە کە دا روی کە چی روانیان و - بە دەم شوکی گاسنە کە وە، ماسی تازە، دە ر ئە کە و ئی، تا گە بیشتە، ئە و سەری ھۆگانە کە، چەن ماسیان، بە دەم گاسنە و دە وزی یە وە. نازی خیزانی " مینە" روی کردە - میردە کە ی وتی: بپا وە کە، دیت ھا تنی مە بۆ لای جوتە کە ت، چەن و دمی باشە و پێ

وهده مبه خیر و بیتره ، هاتنی من شه مرۆکه بوه ته هات بو مان ، لام وایه شه گهر
 من شه مرۆکه نه ها تبا مه لات خودا شه نبعمه ت و گوشته له زیره ی پی روا ، نه ده دین
 هه روا به ده م قسه کردن وجوت کردنه وه ، ده رو بیستن ، چن پچی یه کی دیکه یه رو بیستن
 دوباره به ده م نوکی گاسنه که وه ، چن ماسی دیکه ، له نیوه یله که ده رکه وت " نازی
 مه کرباز " ماسی یه کانی هه لگرته وه ، و خستی به نیوتوبه ره ی ناندینی
 جوتیار به وه و ده سی دایه و مال ئا وای له مینه گازه ردی شوکه ی ، کردوبه ره و مالان
 گه رایه وه ، کاتی گه ییشته وه مالی ز ور به له زپوله که وشته که ی له ماسی یه کان
 کرده وه وزگی هه لدرین وجوان و پاک و خا وینی کردنه وله سه رسه له ی دانانن و
 بریکی خوی و خا که ترشی سماقی پیوه کردن ، ئینجاله شوینیکی دانان تا بریک
 کز ریونه وه و ئینجاله نیو رو سوری کردنه وه - و چوهیندیکشی " ساوار " لینا و
 ده می کردو ماسی یه کانی له ژیر " ساواره که " دانا . خوشگه و برا خوشه و یسته کان
 ده زانن له کورده واریدا خوراکی جورا و جور زوزنه وه که ته نور پلاوی ، قه بولی و
 برویشی پلاوی و ساوار . ساوار له گه نمی کو بول پیا ، له ئاویان کردی و پیست -
 وشته که یان لیلی کردبته وه ، و که میک وه که برویشه درشته " له ده س هار " یان
 کردی ، وه که " ته نور پلاوی برویش " سازی ده که ن و وه که پلاو جاری و اهه یه گوشتی
 له بن ده نین زور خوراکیکی خوش و به قه و به .

ده گیرنه وه : له تهنگی غروبا ، که هیشتا دوست و دژمن لیک جوی ده کرا وه " مینه
 گازه ردی " میردی " نازی " به لاره لاره ته وه و گا کانی کرده " ته ویله " و خوی
 کردبه مالیدا و هه رای کرد " نازی " ئافره ت زورم برسیه ، نام بو بینه شه گه ر
 ماسی یه کانیشت لینا وه هینیکم له و گوشت ماسی یا نه بو بینه ، نازی مه کرباز ییش
 خوی لیلی خست به سه ر پشته ده سی کردبه پیکه نین وله قاقای داوتی : میرده که
 خه وت دیوه ، ماسی چی ؟ میرده که ییشی وتی : ئافره ت جارچی کاتی حیلکه حیلکه نیه
 من برسیم ، وتم : دلّم ژان شه کاله برسیا ؟ - نازی خوی قه لّس کردوتی : بیا وه که
 ماسی چی ؟ مینه ش وتی : ئافره ت : بوچی خوت لیلی نا به له دکردوم ، مه گه ر له
 نیو ، خه تی شیوه رده که چن ماسی مان ، نه دوزی یه وه ؟ نازی مه کرباز ده سی کرد
 به چریکه چریک و قیژاندی و یه که به خوی دایی به سه ریا و ، ها واری کرد ، وتی : هوی
 خه لکینه ، ئای ده روجیران و هرن فریام که ون مینه میردم شیت بوه ؟ ئیوه و هرن
 بزائن چلون ده بیچ پروچقینی ، ئایا تائیسنا " که سیک " دیویه تی ماسی له نیو
 شیوه ردا په یابیت ، جیرانه کانی ، به ده نگ و قیژه ی نازی یه وه هاتن ، مینه
 گازه ردیان گرت و به گور یس به کوله که ی مال که یان ، به سته وه و ده س و پیوه ندیان
 کرد ، له نیوه شه و به و او وه کاتی ، خه لکه که ، بلاوه یان کردو گه رانه وه مال خویان
 " نازی مینه " یان به چی هیش مینه ده سی کردبه پارانه وه وتی : ئافره ت رزگارم
 که ئیستا بیرم کرده وه ، ده زانم ، تاسیک بو به سه ر ما هات ، تورا ست ده لیلی " نازی

← مه کرباز " که میکی نوکه نوک کردوتی: نه نرسم لیم دهی بم کوژی، مینه ییش روی کرده
 نازی وتی به پیرم " به کوسه ی هه جیج" به و نان ونمه که ی پیکه وه مان کرده وه له
 گول کالتریته پی نالیم، نازی کردی یه وه، شینجا ئاوی بو هینا ده سی شور و له
 پاشان، که ولی نانه که ی هینا و، ده وریکی ساوار، له پیش مینه میردی دانسا و
 به قستی گوشتی ماسی به کانی واله ژیرسا وار که دانابوکه دیاریون، مینه به ترس
 وله رزوه وتی: ئای وای! ئا فره تبه وه دوباره خون شه بینم، شتھا یهک ده بینم،
 نازی وتی: چه بینی، ماسی ده بینی، ئه ری نازی گیان با وه رکه چاوم له گوشته -
 که یانه، نازی به پیکه نینه وه وتی: مینه خان، له بیرت چی له مه و پیش دت وت،
 تو چلون ده توانی، من هه له که ی دیتت چلون هه ول وه له بوی، ئیترباشی بزانه
 هه رچهنده به ئا وه زو به مشوری، به من نا وه سی نازی شه مه ی وت وله قاقای
 شیکه نینی دا. شه پول

← و، وه رنه خواری. به و بونه یه وه قسه ی
 بایرامیان سه لماند، بایرامیان به رز
 کرده وه، شه ویش خوی هه ل کیشا و، وه سه ر
 دیواره که که وت و، به و دیوی دیواره که دا
 هاته خواری. ده و روبه ری خوی زووانی
 که س دیارنه بو، شینجالسه په نای
 دیواره که خوی شارده وه، شمشیری له کالان
 ده رهینا وه، حازرو تا ماده زا وه ستسا.

له پاش سه ر که وه تنسی بایرام
 گه وره که شیان وه سه رخت، وه شه ویش
 له دیوارها ته خواری، بایرام دره نک و
 زووی نه کرد، کت و پیرکوشتی، لاشه که ی به
 راکیشان له وی دوورخسته وه.

بایرام به سووکی دهنگی ده ربیری
 گوتی به کیکی دیکه بی ته سه ره وه، شه ویش
 هاته سه ر دیواره که وه تا ویستی پی له

ناوه ی هه یه

← له خه لک دا پو شی ۰۰۰ وه به دوائ شه ودا تاریکایه کن خه ست
 به سه ر ته وای هیندوستان دانسیع ها ویشته نیسییه کن زور و به ر
 بلا و نه پسا وه که شه ورو هه روا دریزه ی هه یه .
 "ع . قادر صدی"

شه مأل (šamâi)

شمنناوی جوره بایه کهله زریه می مدی ترانه وه دیت وه یه کیکه له ولقه بایانه
واله بان دهریای مه دی ترانه وه به ره ورور هه لات وباشوری "جنوبی" خور
هه لات دی .

بای شه مأل له پاشنه وه خوی که یاند ه چیاکانی کوردستان به سه رنه و
که ژانه داله باشوری خورئاواوه به ره و باکور (شمال) نه روا نم ریگایه ی وا
گر توبه به رله سرتاسه ری کوردستانی موکریدا هه روا پییدا هه روا جاله به رنه وه ی له
کوردستانا بابه نیوی نه ولایه ی وا بوی نه روا ناو نمین نهک به و ناوه ی واله وپوه
نه مه یه به م جوره بایه که له باشوره وه به ره و باکوری ویت پین ده لین :

"شه مأل" یا بای شه مأل .

نه م جوره بایه نماوی و بارش داره به تایبه ت له وکاته ی وا له ته ک بای -
ساردی ئاسیای ناوندی داتیگلا و نه بن نم خوی له ده سه ده دا جاله هه ر
شونیک نه مه رویدا نه بیته باران وه فرورین .

زریان (zîr-şân)

نه مه شیناوی جوره بایه که به را وه ژوله باکوره وه (شمال) به ره و باکوری
خوره لات و باشور و باشوری خورئاواوه روا به پین لیکولینه هوی په یابونی نه م
جورمبایمپال ستوی هه وایه که له کاتی زستانا له سیبری وه دی و نه ندازه ش
ده گاته (۷۷۵) میلیمتر چو نکاله وده مه دا پاله ستویه کی که متر له سه رده
ریای خه زه ره وه پیک دی نه وه یه که له ئا کاما هه وا له باکوری خوره لات وه
به ره و نه م ده ریایه دهنه کات به لاهات و گزه گز کردن وه له وپوه به ره و با-
شوری خورئاواوی ئازریا یجان و کوردستانی موکری ریگا نه بری .
نه مه هه رنه و بایه یه واله ته ورز و زور به ی نوخته ی ئازر بایجانا په
بای (مه) نا و داره .

نه م ژوله لای زریواری (چیچست : ورمق) ریگا نه کوری وله به رنه و -
چیا به رزانه ی ناو کرمانچ و کوردستانه موکری یه وه به ره و باشور و با-
شوری خورئاواوه روا و دهنه کات به کزه کز و زور وه به م بایه نه بیژن
(زریان : یا بای زریان) .

به‌شی‌فهره‌نگ

شم واژانه، له‌هه‌وه‌لیا‌نه‌وه (هه‌هه‌یه) :
هه‌لو: به‌هه‌لوی‌ مردن شهک په‌نا‌به‌قه‌لی

• رو‌په‌ش‌بردن

هه‌لدیر

هه‌له‌ت

هه‌موت

هه‌ژاندن

هه‌په

هه‌ل‌اویشتن

هه‌نگوین

هه‌لگرتن

هه‌لاله

هه‌لپه‌رین

هه‌لفرین

هه‌لاتن

هه‌لکه‌وتن

هه‌له‌نگوتن

هه‌لگوتن

هه‌لکه‌وت

ها‌وار

هه‌وارکه

هه‌وار

هه‌لا‌وه‌وریا

هه‌وه

هه‌زان

هه‌رزال

هه‌زان‌ه‌وان

هه‌ژگه‌ل

هه‌ژده

هه‌ژیر

هه‌وپ

هه‌ور

هه‌وره

هه‌وسار

هه‌ست

هه‌ستیار

هه‌سته

هه‌ستا

هه‌ستان

هه‌جیح

هه‌جیحی

هه‌ی‌هه

هه‌وی‌ده‌وه

هه‌وی‌دا‌وه

هه‌ل

هه‌له

هه‌له‌زین

هه‌ت

هه‌تمه

هه‌تمه‌وه

هه‌نگ

هه‌نگه‌ژاله

هه‌نار

هه‌ناره

هه‌ناره

هه‌نی

هه‌وده

هه‌ینه

هه‌ژار

هه‌نگل

هه‌رد

هه‌ردی

ها‌وما‌نا

هه‌یل

هه‌شیار

ها‌ودژ

ها‌ورپی

هه‌ریه‌ک

هه‌ینان

هه‌ناردن

هه‌نا‌و

هه‌وپرده

هه‌شت

هه‌رووژم

هه‌یک

هه‌یلکه

هه‌ونه‌ر

هه‌ر

هه‌یرش

هه‌ورچ

هانا:

یارمه‌تی

ها‌وی‌ر‌ها‌وی‌ر

هوک:

په‌لب‌وما‌ن

هه‌لدا‌شتن

هه‌یوی:

هه‌وی

هه‌وی‌سار

هه‌زار:

پارچه، قوما‌شیکی

جوان‌وته‌نکه‌و‌ژن‌به

مل‌وسینگی‌خو‌یدا

ته‌دات

هه‌گبه

هه‌لسو‌پینه‌ر

هه‌ژمار

هه‌ل‌ل‌رزین

هه‌ریم

هه‌رزن

ها‌ورپی

هه‌مکوک:

رووه‌کیکی

ژه‌هرینه

هه‌لسه‌نگا‌ندن

هه‌وداری

● بانگه واز: ●

خوشک و بریانی بهر تیز گو قاری گرشه ی کوردستان

ههروهک ئەزانن به یارمهتی ههندی له خوشکوبرا فه رههنگ

ئدهب دۆستانی کوردی تاران دیتنه دهرفی جا بو ئهوهی گرشه ی

کوردستان باشتر بتوانی ئه رکی سه رشانی نیشتمانی خوپی

ببا به پیهو، له ریگای گه شاندهوهو په ره پتی دانی و ئیزه وهی

و فه رههنگی گه لی کورد ههنگاوی به ززتر هه لگری و بتوانی

دهنگی تهوهی کورد به گهلانی ئیران و جهان را بگه بیینی و

پیلانهکانی گهل دوژمانان له گشت کورده واریدا ده رخت،

نیازی به یارمهتی زیاتر هه پیه وههروهها ئیمه کوری نوسهران

چاوه روانین، هه والی راست و درستممان له هه ر شوینیکی

کوردستانا بو بنیرن، هه ئنراوه، قسه ی خوش، مه بهستی

سیاسی و رامیاری، ئابوری، فه رههنگی، کومه لایهتی و

شتیوامان به دیاری بو بنیرن و زیاتر یلومه تیمان بدهن بهلام

بو ئهوهی له کوردهوهدا په ره به زمانه کهمان بدهین ئه بی

تهنانهت نامه یشمان به کوردی په تی بو بنوسن، ئه گه ر به

کوردی نه بی وهی ناگرین .

شماره حساب (۲۳۷۸) بانک ملی - ته هـ ران

چهارراه امیراکرم ، ولی عصر واحد ۱۰۸۳

فه رهه نگه له :

په رپه ست :

په لیمهت : زانا - په تۆل -

په وچه ل : بر ناوک - گه نده ل -

پال : لا - ته نیشته

ته کوز : نیزام - نه زم

ده م : زار

چه رزین : شه مزاو - درز به راو

خیزان : ژن

خه نیم : د ژ

دار سه واری : ناوی ژنه ناو دار یکی

کورده که له ۱۶۴۸ کوچی تا حوکماتی

میسرو ولاته موسولمان نیشینه کانی

په ده سه وه گه رت - وه

دل ئاوا : به خشه نده .

ره خه : خه و ش - شوین ته

کردن .

ریمان - رینوس - ده ستور

ریمان -

زیه : ده ریا - زریوار .

زید : نیشتمان .

ژاکاو : شه مزاو .

قه له : مه سیحی شه رمه نی .

فینک : سارد .

کهونا را : رابورد وی دور .

کویله : دیل - بهنده به ند .

کومه لایه تی : ئیجتماعی .

گرشنگ : گه وه به شه مه میه ت .

کلینه : کاسه ی قورپین

مروف : ئینسان - بهنع ئاده م

هۆ : بیانو - سه به ب

میزو : تارینخ . هۆ : بونه سه به -
هۆگر : خوگر شه ویندار . هیمان : هیشتان

هیا : ده مه یزانیاری ئه ده بیات .

هیا : دوزمن .

که ره بابانی : سه زوی - تارینک و لیلته - بولیلته

گرشه ، واتا : په رشنگ دانه وهی خوړ ، تیشک دانه وهی

پۆژ ، تیشکی هه تاو ، وورشه وورشی تیشک وروناکایی پۆژ که ،

له دوره وه ، به گرشه گرش له شوینیگ بدات ، کاتی مرۆ په پروانیته

ئه وتیشکی خوړه له بهر په بلنسیه یی و گلپه گلپی نوردانه وه

نه توانی چاوی هه لینی و چاو بگاته وه . چاوله بهر تیشکی ئه و

نوره به هیزو په رشنگداره که په ی تایه ی تاو له سه ریهک وشه پۆل

شه پۆل نور ده ها و ئیزی هه ر تور که تورک بگات .

گوشه ی کوردستان
(له شارانه دا هه یه)

- ۱- له تاران روزنامه فروشه کان
- ۲- له شاری سنه چاپمه نه کاک مه نسور ئه یازی
- ۳- له سقز کتیپ فروشی کاک محمد محه مه دی
- ۴- له بانه کتیپ فروشی کاک ناجی ئه محمدی
- ۵- له مهاباد کتیپ فروشی کاک خلیل مووه قهقی
- ۶- له ورمی کتیپ فروشی ئه نزلی
- ۷- له پیران شار کتیپ فروشی مه لاسمایل
- ۸- شنو کتیپ فروشی مه لا ئه محمدی نه لوسی

* * *

خوشک و براییانی خوینهر بو زانیی واتای : واژه سخت و مانا په قه کان
برواننه فهرهنگوکی ناو گواره که .

* * *

مژکینی : له مهولا ریزمان و درسی کوردی فیربون له گشت ژماره-
یهک دا له لایهن زانای خودان هونهر کاک دوکتور بههمهن فهرهنگه وه
ده نوسری .

* * *